

T M M O B
M a k i n a
Mühendisleri
O d a s ı

BÜLTEN

İKİ AYDA BİR YAYINLANIR

OCAK 1998

-

ŞUBAT 2000

ODA BÜLTENLERİ

T M M O B
M a k i n a
Mühendisleri
O d a s ı

BÜLTEN

İKİ AYDA BİR YAYINLANIR

Ocak- Şubat 1998	Sayı: 16
Mart- Nisan 1998	Sayı: 17
Mayıs - Haziran 1998	Sayı: 18
Temmuz - Ağustos 1998	Sayı: 19
Eylül 1998	Sayı: 20
Ekim 1998	Sayı: 21
Kasım -Aralık 1998	Sayı: 22
Ocak- Şubat 1999	Sayı: 23
Mart 1999	Sayı: 24
Mayıs 1999	Sayı: 25
Haziran 1999	Sayı: 26
Temmuz - Ağustos 1999	Sayı: 27
Eylül - Ekim 1999	Sayı: 28
Kasım 1999	Sayı: 29
Ocak 2000	Sayı: 30
Şubat 2000	Sayı: 31

**TMMOB
MMO
Haber Bülteni**
Haziran 1999
Sayı: 26

MMO Adına Sahibi
Mehmet SOĞANCI
Sorumlu Yz. İşl. Md.
Emin KORAM AZ

Yayına Hazırlayan
Nilgün KARAKÜÇÜK
Dizgi
Münevver POLAT
Basımevi
Pan Matbaacılık

Yönetim Yeri
Sümer Sk. 36/1 -A
Demirtepe- ANKARA
Tel: (0-312)231 31 59
Faks : 23 1 31 65

İçindekiler

Uzmanlaşma ve Mesleki Denetim.....	1
Türkiye Demokrasi Kurultayı.....	2
Öğrenci Üye Kurultayı.....	6
İnternet ve Meslek Odaları.....	10
İmalat Mühendisliği.....	12
Baca Gazı Emisyon Ölçümleri.....	15
Odadan Haberler.....	16
Basın Açıklamaları.....	20
Kongre Sempozyum Kurultay Takvimi.....	23
Devrimci Yazar ve Ozanlarımızı Anıyoruz.....	24

UZMANLAŞMA VE MESLEKİ DENETİM

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, 40 yılı aşkın örgütsel birikimi ve son üç çalışma dönemi içerisinde oluşturduğu görüşler sonucunda, bugün artık üyelerinin meslek alanları ile ilgili uzmanlaşma ve mesleki denetim konularında önemli adımlar atmaktadır.

Örgütlü üyelerin, Şube ve Merkez Komisyonlarının ve Şube ve Oda Yöneticilerinin katılımcı, özverili ve sonuç alıcı çalışmaları bugün itibarı ile Odamızı Uzmanlaşma ve Mesleki Denetim konusunda belli noktalara getirmiştir. Örgütümüzün nicelik birikimi artık geri döndürülemeyecek şekilde nitelik sıçraması sağlamıştır. Üyelerin uzmanlaştırılmasına, yetkinlendirilmesine ve belgelendirilmesine yönelik olarak Araçların LPG'ye Dönüşümü Mühendis Yetki Belgesi'nin verilmesi ile başlayan süreç, son 12 aylık dönem içerisinde İş Makinaları Operatör Kursu Öğretici Yetki Belgesi ve Araç İmal-Tadil ve Montaj Mühendisi Yetki Belgesi verilmesi şeklinde gelişmiştir. Üyelerimizin müktesep haklarını da koruyacak bir şekilde düzenlenen yetki belgeleri alma koşulları gereği üyelerimiz genel bir kurstan geçirilerek, sınav yapılarak bu belgeleri almaktadırlar. Merkezi olarak oluşturulan Meslek İçi Eğitim Merkezi aracılığıyla açılan kurslardan alınan ilk izlenimler ihmal edilebilir hatalara karşın genelde olumludur. Kurs katılımcısı üyelerin Şube ve Merkez komisyonlarının ve Şube yöneticilerinin eleştiri ve önerileri ile kurs ve sınavların daha verimli ve daha etkin şekilde dönüştürülmesi Meslek İçi Eğitim Merkezinin önündeki görevdir.

Yine merkezi komisyonlar aracılığı ile hazırlanan Doğalgaz İç Tesisat Mühendisi, Asansör Mühendisi, İş Güvenliği Mühendisi ve Tesisat Mühendisi Yetki Belgeleri alma koşulları dönem içinde gerek örgüt içinde, gerekse örgüt dışında tartışmaya açılmıştır. Tartışmaların, eleştiri ve önerilerin belli doyunluluklara gelmesi ile önümüzdeki günlerde adı ge-

çen belgelerin alınma koşulları Oda Yönetim Kurulu tarafından karar altına alınacaktır.

Odamız, Mühendis Yetki Belgelerinin yaşamda yerini bulabilmesi için bir yandan Mühendis El Kitaplarını / Kitapçıklarını yayınlarken öte yandan da üyelerimizin mesleki çalışmalarını yapmada kolaylaştırıcı, gereken hukuki prosedürleri yerine getirmeye çalışmakta veya ilgili yönetimlerden çetli yetki devri almaktadır.

İş Makinaları Öğreticisinin Trafik Yasasında yerini alması, Araçların LPG'ye Dönüşümü ve AİTM kapsamında münferit araçlarla ilgili Sanayi ve Ticaret Bakanlığında yetki devri alınması bu çalışmalarla ilgili örneklerden sadece bir kağıdır.

Bilinmelidir ki, üyelerimizin her türlü mesleki gelişimleri Yetki Belgelerinin yaygınlaştırılması ve kamuoyunda yerini bulması ile gerçekleşecektir. Oda Yönetim Kurulu 46.000 üyenin belgelendirilmesi ve / veya yetkilendirilmesi çalışmalarını büyük bir özenle yürütme kararlılığı içerisinde.

Şüphesiz üyelerin uzmanlaştırılması ve belgelendirilmesi çalışmalarının en önemli olgusu, Odamızın asli ve vazgeçilmez çalışma alanı olan kısaca "meslek alanlarımız ile ilgili olarak, ülke gerçeklerinin tanımlanması, sorunların ortaya çıkarılması, önerilerin sunulması ve sorgulamanın yapılması" anlamına gelen "Mesleki Denetim" çalışmalarımızı daha etkin, daha kalıcı ve daha sonuç alıcı bir şekilde getirmesidir.

18 Şubesi ve 100'ü aşkın İl İlçe Temsilciliğiyle ülkenin dört bir yanında örgütlü TMMOB Makina Mühendisleri Odası, örgütlü üyesinin gücü ile mesleki denetim çalışmalarını geliştirerek sürdürmenin sağlam ve geri dönülemez temellerini atmaktadır. İnaniyoruz ki, örgütlü üye bu iradeyi, artan bir coşkuyla sürdürecektir.

Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

TÜRKİYE DEMOKRASİ KURULTAYI DEĞERLENDİRMESİ

İhsan KARABABA*

Türkiye Demokrasi Kurultayı 6 Mart 1999 tarihinde Ankara'da yerel kurultaylarda seçilen 220 delegenin katılımıyla toplanarak demokrasinin temel konular üzerinde görüş ve önerileri saptayıp kamuoyuna iletmıştır.

Türkiye Demokrasi Kurultayı, demokratik değerleri savunmak, korumak, toplumda en geniş demokratik - sosyal - kültürel bir ortamın yaratılmasının ertelenemez bir görev olduğu görüşünden hareketle, *Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)*, *Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)*, *Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)*, *Türk Dışhekimleri Birliği (TDB)*, *Türk Eczacılar Birliği (TEB)*, *Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Birliği (TÜRMOB)*, *Türk Tabipler Birliği (TTB)*, *Türk Veteriner Hekimler Birliği (TVHB)*, *Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD)*, *Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD)*, *İnsan Hakları Derneği (İHD)*, *Halkevleri (HE)*, *Mülkiyeliler Birliği*, *Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSKAD)* 'inden oluşan 14 örgütün dayanışma, güç ve eylem birliği içinde gündeme aldıkları kapsamlı bir eylemliliktir. Kurultay bileşeni örgütler Türkiye Demokrasi Kurultayı'nın merkezi bir düzlemde olması yerine, doğrudan üyelerin, örgüt tabanlarının katılımıyla düzenlenecek olan yerel demokrasi kurultayları sürecinden, aşağıdan yukarıya doğru örülerek geliştirilmesine ve merkezi kurultayın yerel kurultaylarda seçilecek delegelerle toplanmasına karar vermiştir.

Bu amaçlarla belirlenen yerel kurultay merkezleri Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İçel, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya, Malatya, Samsun, Sivas, Trabzon, Van ve Zonguldak illeridir.

Kurultay çalışmalarının organizasyonu için her örgütün merkez yönetiminden bir kişiyle temsil edileceği bir düzlemde kurulu oluşturmuştur. Çalışmaların yürütülmesi için DtSK, KESK, TMMOB ve HE (Halkevleri)'nden oluşan yürütme kurulu oluşturulmuştur. Kurultay delegelerinin belirlenmesinde her örgütün yerel kurultaylara katılan üye sayısının esas alınması kararlaştırılmıştır. Buna göre üye yoğunluğunun fazla olduğu Ankara - İstanbul ve İzmir'de yani her örgütün üye yoğunluğu fazla olan bu üç ilde her örgütten kurultaya katılan 30 üyesine bir delege, diğer illerde 15 üyesine bir delege, oranında delege belirlenmesi kararlaştırılmıştır.

Ayrıca, merkezi ve yerel kurultay düzenleme ve yürütme kurulu üyelerinin doğal delege olması kararlaştırılmıştır. Kurultayın bu esaslar üzerinde belirlenen delege sayısı 513 kişiden oluşmaktadır.

Yerel kurultay merkezlerinden Antalya'da yerel kurultay düzenlenmemiş, dolayısıyla yerel kurultay sayısı 21 olmuştur.

Gene bu illerden Van'da valilikten izin alamama, Diyarbakır'da izin alma zorluğundan yerel kurultaylar örgütler bileşeni olarak toplanamamıştır. Diyarbakır ve Van illerinde yerel kurultay düzenlenmesine katılmak isteyen her örgüt kurultay gündemini kendi bünyesinde tartışarak oluşturdukları görüş ve önerileri bütünleştirmişlerdir. Sonuçta yerel kurultayların fiilen toplandığı merkez 19 bölge olmuştur.

Yerel Kurultaylarda gözlenen bir başka gelişme de, merkezi düzeyde Türkiye Demokrasi Kurultayı düzenlemesinde yer almayan Türk-İş, Barolar Birliği ve bir çok demokratik örgüte bağlı, sendika, il baroları ve demokratik örgütlerin yerel birimlerde yerel kurultay düzenlemelerine katılmış, dolayısıyla delege tabanını daha da genişletmiştir. Yerel Demokrasi kurultaylarının gündeminin belirlenmesinde, ülkenin öne çıkan gündemine koşut olarak, ülkenin yakın geleceğini etkileyecek olan yerel ve genel seçimler ve bunlara bağlı olarak da seçim ve siyasi partiler yasasının demokratikleştirilmesi, 1999 yılı bütçesi ve çeteler aracılığıyla yağmalattırılan kamu mallarına, özelleştirmelere, öncelik verilmesi, bununla beraber, yerel kurultay Düzenleme Kurullarının gündemlerine almak istedikleri konularda özerk davranabilecekleri görüşünde birleşmiştir.

Yerel Demokrasi Kurultaylarında, üyelerimizin katılımı ve özgür iradeleriyle tartışıp oluşturdukları görüş, öneri ve talepleri, Kurultay sonuç bildirgeleri olarak kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Türkiye Demokrasi Kurultayı Yürütme Kuruluna ulaştırılan sonuç bildirgeleri bir kitapta toplanarak 2500 adet bastırılmış, örgüt ve delegelere ulaştırılmıştır. Türkiye Demokrasi Kurultayı örgütlü yapıların amacının ilk aşaması olarak tamamlanmıştır.

Türkiye, Cumhuriyet tarihinin en sorunlu, en sancılı ve bunalımlı dönemini yaşamaktadır. Bu dönemin yapısal bozukluklarını, fazla ayrıntıya girmeden, ana hatlarıyla ele aldığımız zaman, uygulanmakta olan ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel politikalar sonucunda toplum kesimleri arasındaki bağların zayıfladığını, barış ortamının önemli boyutlarda zedelendiğini, ekonomik gelir dilimleri arasında uçurumlar oluşturulduğunu görmekteyiz.

Toplumdaki insani değer yargıları yozlaşmanın baskısı altında kaybolmaktadır.

12 Eylül felsefesi ve ideolojisi, yarattığı bu ortamda kurduğu baskı ve bu baskının yasal uzantıları olan iller idaresi yasası, özel hal uygulamaları, yaygın militarist ve polisiye önlemler ve benzeri uygulamalarla toplumu büyük oranda pasif ize etmiştir. Siyaset, doğasına aykırı olarak toplumsal yaşamdan so-

yutlanmış, emekçi ve emekten yana güçlerin hak arama yolları baskı altına alınmıştır.

İnsanın yaşamı, toplumsal konumu ve eylemleri üzerinde etkili olan içinde bulunduğu ortam veya başka bir deyişle, bir canlı varlığın bağıntı kurduğu olaylarla varlıkların tümü olan, çevredir. İnsan, yaşadığı ortamda günlük zorunlu gereksinimlerinin karşılanmasından toplumsal yaşamının şekillenmesine kadar, var olan yasalar, yasaklar gelenek-görenek (insani değerlerden soyutlanarak) diye öne sürülen dogma ve şartlanmalarla kuşatılmıştır, onlara mahkum kılınmaya zorlanmış durumdadır.

Bugün ülkemizde yaşamı etkileyen, olağan sayılan insan hakları ihlalleridir. Çetelerin, mafyanın siyasetçiyle bütünleşerek belirleyici güç konumuna gelmiş olmasıdır, yüksek enflasyondur, yoksulluktur, kamu mallarının yağma ve talanıdır, etnik, kültürel ve inanç ayrımcılığıdır, düşünceyi ifade etmenin suç sayılmasıdır. Yönetime yön veren güç ise yeni dünya düzenidir, İMF dir, Dünya Bankasıdır, bunlarla bütünleşen yerli sermaye ve siyaset anlayışıdır, Türk-İslam sentezidir, yükselen siyasal İslam, gericilik ve sovenizmdir.

Bu ortam içerisinde, günlük hayatında karşılaştığı güçlüklerle baş edemediğini gören insan özel yaşamının dışında kalan olaylarla ilgilenmemeyi çıkar yol sayarak toplumsal yaşamda olup bitenlerin seyircisi durumuna düşmektedir.

Moral çöküntüye sürüklenen insan, TV eğlence programları, sportif ve yaygın olarak futbol karşılaşmaları, şans oyunları gibi oyalayıcı etkinlikleri sorunlardan kaçış aracı olarak kullanıp kendilerini bu tür yapay dünyalara hapsedmekte, yaşam sorunlarına ve çevresine karşı daha da yabancılaşmaktadır. Yalnızlığa düşen, kabuğuna çekilen insan bu durumda yığınlaşma ve umutsuzluğa sürüklenmektedir. Bilinçli davranış diye algılanan ise kendi çıkarını her şeyin üzerinde tutan bencillik, bireycilik olmaktadır. Yaşanılan bu olguya, ister depolitizasyon ister duyarsızlaşma, postmodernizmin bireyselleştirmesi, atomize olma vb. gibi ne ad verilirse verilsin sonuçta var olan gerçek, oluşturulan yaşanılan bu ortamın toplumsal ve insani değerler üzerinde yarattığı yozlaşma ve erozyondan başka bir şey değildir.

Yaratılan bu ortamda egemen güçler, toplumun demokratik dinamiklerini geriletmeyi başardıkları inancıyla, topluma diledikleri şekli verecekleri kanısına kapılmışlar ve bu yönde de önemli yol almışlardır.

Demokratik iç dinamikleri zayıflamış bir toplumda böl-yönet taktığının kolaylıkla uygulanacağı, ülke gündeminin çok değişik yöntem ve araçlarla egemen olan güçlerin istem ve çıkarları doğrultusunda oluşturulup toplumun bunlara göre yönlendirilip yönetileceği bilinen bir gerçektir.

Bunlara karşın, yaratılan bu koşullar yaşamımızda

etkili olmakla beraber, belirleyici nitelikte değildir.

Belirleyici olan, dönüştürücü olan, insanlığın onurlu bir yaşamı hedefleyen düşüncesini eylemiyle bütünleştirip, yaratacağı gücüdür. Uzun yıllardan beri Türkiye'de bu güç oluşturulmaya çalışılmaktadır. Zaman zaman örgütlü yapılar biraraya gelmiş, belirli kazanımlar sağlanmış olmasına rağmen birliktelikler kesintiye uğramış, dağılmıştır.

Bu ortamda TÜRKİYE DEMOKRASİ KURULTAYI önceki deneyimlerin değerlendirilmesiyle gündeme alınmış çalışmalarını takvime bağlanarak bir plan çerçevesinde yaygın olarak yaşama geçirilen bir eylemlilik olmuştur.

KURULTAYIN DEĞERLENDİRİLMESİ : Türkiye Demokrasi Kurultayını düzenlemek için bir araya gelen örgütler birlikteliklerinin neden ve amaçlarını kamuoyuna ana hatlarıyla şöyle duyurmuşlardır. (22 Ekim 1998 tarihinde yapılan basın toplantısı)

"Türkiye, insan haklarının ihlal edildiği, demokratikleşmenin gündemden çıkarıldığı, muhalif düşüncelerin ve örgütlenmelerin yasaklandığı, can güvenliğinin bulunmadığı, temel hak ve özgürlüklerin, barışın dışlandığı bir ülke konumundadır. "Kriz Merkezi" ve "İller İdaresi" düzenlemeleriyle Türkiye tümüyle bir OHAL rejimiyle yönetilmektedir.

Bugün işçi, köylü, kamu çalışanı, öğrenci vb. toplumsal bileşenler bastırılmış, çeteler, çete liderleri, itirafçılar, tetikçiler, uyuşturucu kaçakçıları, kara paracılar, silah tüccarları ülkeyi yönetir duruma gelmiştir. Yıllardan beri barış, demokrasi, adalet, eşitlik, özgürlük savunucuları cezalandırılmış, şoven milliyetçiler, tarikatçılar, militaristler desteklenmiş, güçlendirilmiştir.

Yaşanan ağır enflasyon ve düşük gelir politikaları gelir dağılımını bozmuş, çalışanları ve ücretli kesimleri ezmiş, buna karşılık bankacıyı, borsacıyı, repocuyu zengin etmiştir. Üretken yatırımlar tamamen durmuş, işsizlik, açlık yaygınlaşmıştır.

Yıllık bütçelerin kamusal üretim alanlarına yönelik düzenlemeler ve yatırımlarla bir ilgisi kalmamıştır. 1999 bütçesi de iç ve dış borçları, faizlerini ve savunma giderlerini karşılayan bir belge olacaktır.

Devletin çetelerin eline geçmesi, özelleştirmelerde ve kamu ihalelerinde rüşvet ve mafyanın etkin olması toplumu umutsuzluğa düşürmüştür.

Ülkenin içine düştüğü sıkıntılara ve sorunlara çare bulması gereken Hükümet ve Parlamento etkisiz, çaresiz duruma düşmüş, sorunları çözen değil kendisi sorun haline gelmiştir.

Bu tarihi evrede ve bu koşullarda bizler çalışanların temsilcileri olarak ülkenin ve toplumun bu krizden ancak emekten yana güçlerin dayanışmasıyla ve ülke yönetiminde söz ve karar sahibi olmasıyla aşılabileceği, ülkede yaşanan sorunların insan hakları

na saygılı demokratik, laik, sosyal hukuk devleti anlayışı içinde çözülebileceği inancını taşıyoruz. Bizler, bu temel hedefe yönelik bir süreci bir araya gelerek yeniden başlatıyoruz."...

" Kuruluşlarımız , toplumun dinamik kesimleri ile birlikte çetelere karşı , demokrasi ile tüm halkı umutsuzluğa sevk eden sorunların çözülmesi için aşağıdaki önlemlerin acilen hayata geçirilmesini talep etmekte ve sorunların çözümü için ARTIK YETER demek kararlıyızdır."

- Var olan seçim kanunlarında farklı düşüncelerin parlamentoya yansımaları önleyen % 10' luk ülke barajı kaldırılmadan , siyasi partiler yasasındaki anti - demokratik hükümler değiştirilmeden yapılacak seçimler hiçbir çözüm getirmeyecektir. Bu nedenle parlamentoyu : ülke barajını ve partiler arası seçim ittifakını engelleyen yasal hükümleri kaldırmaya , milletvekili adaylarının parti başkanları veya parti merkezlerince belirlenmesini engelleyecek yasal önlemleri almaya çağırıyoruz
- Devletin çetelerden temizlenmesini , mafya babaları ve çete tetikçileri ile işbirliğine girenlerden görevi ne olursa olsun hesap sorulmasını istiyoruz.
- Tüm özelleştirme ihalelerinin iptal edilmesini istiyoruz.
- Pek çok kamu görevlisinin suç işlediğine , çete ve rüşvet ilişkilerine girdiğine değin medyada her gün önemli bilgi ve belgeler yer almakta, karanlık ilişkiler açığa çıkmaktadır. Savcıların ve hakimlerin yargıdaki görevlerini cesaret ve sorumlulukla yapmaya davet ediyoruz.
- Demokrasinin ve siyasetin önündeki engellerin kaldırılmasını , çalışanları yıllardır uygulanan ekonomik ve sosyal politikalar sonucu oluşmuş çöküntüden koruyacak , üretimi ve istihdamı arttıran adil ve eşitlikçi bir ekonomik alt yapının hazırlanmasını , eğitim ve sağlık gibi temel kamu alanlarını ve sosyal güvenlik sistemini güçlendirecek bir bütçenin hazırlanmasını istiyoruz.

Bu taleplerle oluşturduğumuz birlikteliğimizi güçlendirip genişletmeye ve ülke gündeminde söz ve karar sahibi olmaya kararlıyız".

Bu ifadeler , örgütlü demokratik yapılanmaların kendi gücüne ve kamusal erkine sahip çıkarak verilenleri kabullenmeme-reddetme , bunlara karşın kendi bilincine ermiş bir karşı tavrın yükseltilmesi gereğine işaret etmektedir . Türkiye Demokrasi Kurultayı bu düşüncelerin eyleme dönüşme alanı olmuştur.

Bizi kuşatan , etkisizleştirmek isteyen , bize rağmen bizleri gütmeyi amaçlayan tüm girişim ve olumsuzlukların aşılması, dönüştürücü bir eylemliliği yaşama geçirmek isteyen bir düşünceyle sağlanabilir.

Türkiye Demokrasi Kurultayı, sadece soyut dü-

şünce alanında kalarak, olanı görmek ve göstermekle yetinmeyen, istem, düşünce ve eylem bütünselliği içinde dönüştürücü bir sürecin başlatıcısı olarak görülmelidir.

Toplumda demokratik dönüşümü gerçekleştirmek için başlatılan eylemlilik ancak toplumsal yapı içerisinde sınıf ve katmanların destek ve dayanışmasıyla başarıya ulaşabilir.

Bu açıdan baktığımız zaman Türkiye Demokrasi Kurultayı bileşenleri sınıfsal olarak emekçileri ve emekten yana olan geniş bir tabanı yansıtmaktadır. Dolayısıyla gündeme alınan demokrasi mücadelesi sağlam bir taban üzerinde gelişme şansına sahiptir.

Yerel Demokrasi Kurultaylarında ortaya çıkan gerçeklik, Türkiye Demokrasi Kurultayıyla başlayan oluşum örgüt tabanlarında yansımaları bulmuştur. Bu da, ileriye dönük olarak toplumsal muhalefetin ülke genelinde yükseltilebileceğinin göstergesini oluşturmaktadır.

Yerel Kurultaylar süreci bu konularda önemli veriler sunmaktadır. Bu sürecin, kurultay düzenleyicileriyle, yapılan değerlendirmede aşağıdaki konular ön plana çıkmıştır.

- Yerel Kurultay çok sayıda örgütün, ülke genelinde yaygın ve takvime bağlanarak gerçekleştirdiği ilk eylemliliktir. Bu nedenle yerel kurultayların 20 bölgede yapılması, birlikteliğin yaşama geçirilmesi yönünden başarılı olmuştur.
- TDK Yerel Kurultaylar süreci örgütlerin ve üyelerin birbirlerini tanıması ve birlikte davranmanın gerekliliği konusunda önemli gelişmeye neden olmuştur.
- Kısıtlı süreye , örgütlerle bağlı birimleri arasındaki iletişim kopukluğuna , bu aksaklıkların katılımı etkilemesine karşın Yerel Kurultayların yapılabilmemiş olması ileriye dönük önemli kazanımlar sağlamaktadır.
- Bu birliktelik örgütlerin güçlenmesine de katkı koyacaktır.
- Bazı bölgelerde il barolarının , Türk - iş' e bağlı sendikaların ve çok sayıda demokratik örgütün kurultaya gösterdiği ilgi Türkiye Demokrasi Kurultayı'nın gerekliliğinin ayrı bir göstergesini oluşturmaktadır.
- Bunlara ek olarak şu kazanımlar da sağlanmıştır.
- Örgüt tabanları demokrasi mücadelesini başarma yönünde kararlıdır.
- Toplumun siyasi eylemlilikten uzaklaştırma ve susturma çabalarına karşın üyeler söz ve karar erklerini kimseye devretme niyetinde olmadıklarını kanıtlamışlardır.
- Yerel kurultaylarla üyelerin örgütleriyle büyük oranda söz ve eylem birliğinde bütünleştikleri ortaya konmuştur.
- Demokrasi mücadelesinde başarının örgütlü yapıların ortak mücadelesinden geçtiğinin altı çizil-

lerek oluşturulan birlikteliğin geliştirilip genişletilerek sürdürülmesinin kaçınılmaz bir zorunluluk olduğu gerçeği vurgulanmıştır.

- Kurultay çalışmaları demokrasi kültürünün , birlikte düşünme , üretme ve eylemde bulunma , sorunları diyalogla aşma ve ortak paydayı yakalama yöntemlerinin oluşmasına ve gelişmesine de önemli oranda katkılar koyacak düzeyde olmuştur.

Bütün bunların yanında Türkiye Demokrasi kurultayının ve yerel kurultayların elbette önemli eksiklikleri , eleştirilecek yönleri de vardır. Bunlar üzerinde bir iki temel sorun hariç , fazla durmak istemiyorum.

Kurultay çalışmalarında en büyük eksiklik örgütlerle yerel birimleri arasında bilgi iletim ve aktarımında aksaklıklar yaşanmış olmasıdır. İkinci bir olumsuzluk ise bazı birimlerin kurultay gündemini yetersiz bularak doğrudan karşı tavır almaları olmuştur. Bu durumda örgütler arası diyalogu geliştirmek, tartışarak kurultay gündemini zenginleştirmek yerine sadece eleştirel bir tavır takınarak çalışmalarından uzak durmak yeğlenmiştir.

Bunların dışında başka eleştiriler de yapılabilir , bunları yararlı görmek ve gözardı etmemekle birlikte, benim kişisel olarak değerlendirmede üzerinde durduğum eylemin düşünce yapısının tutarlılığı , eylemin kitleler tarafından benimsenmesi ve oluşumun ileriye yönelik olarak gelişme yeteneğini taşıma düzeyidir.

Bu açılardan baktığımızda Türkiye Demokrasi Kurultayı çalışmalarının sergilediği görünüm olumludur, ileriye dönük olarak da ciddi bir toplumsal muhalefetin gelişmesinde itici bir güç konumunda olmasıdır. Yaşanılan olumsuzluklar aşılabilecek niteliktedir, daha doğru bir ifade olarak yaşadığımız koşullarda aşılmak zorundadır ve bunları aşma çabası da herkesin , her kesimin sorumluluğundadır .

Yaşanılan bu sürecin, düşüncenin ve onun nesnel ifadesi olan sözün eyleme bütünleşmesiyle, demokratik bir gücün oluşumunda önemli bir aşama olarak değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Konuya daha açıklık getirecek bir alıntı sunmak istiyorum ; " Unutmamak gerekir ki güç şiddete dayalı araçlar gibi gerektiğinde kullanım alanına sokulacak bir şey değildir. Güç ancak eylem alanında var olabilir, eylem alanının dışında kalan güç eriyip gider, yok olur. Tarih, en büyük zenginliklerin bile bu kaybı telafi edemeyeceğini gösteren örneklerle doludur. Güç, insanlar birlikte bulduklarında boy verir, insanlar dağıldıklarında yok olur." **

Ülkede yaşanan tüm sorun ve olumsuzluklar kişilerin ve örgütlerin öznel sorunları olma boyutlarını aşmış ülke sorunları haline dönüşmüştür. Bu or-

tamda hiçbir örgütün bu sorunlarla tek başına baş etme olanağı bulunmamaktadır. Ülkede yürürlükte olan sistemin yarattığı sorunları ve bunların sonuçlarını birlikte yaşayan sınıf ve katmanların , sorunları aşma, kendilerini *çepeçevre* saran güç ve olumsuzlukları giderme çabasında da birlikte davranma , birlikte mücadele vermektense öte bir olanakları bulunmamaktadır.

Türkiye Demokrasi Kurultayı bileşeni örgütler nitel - nitel değerleri ile , bilgi birikimi ve deneyimleriyle toplumda demokratik dönüşümü gerçekleştirecek gücün maddi temellerini oluşturmaktadırlar. Kurultay sürecinde elde edilen kazanımlar , delegelerin dile getirdiği görüş ve öneriler , demokrasi mücadelesinin kurultay sonrası daha da yükseleceğine işaret etmektedir.

Toplumda geniş bir tabana oturan emek ve emekten yana örgüt üyelerinin , birlikte düşünme üretme ve oluşturulacak ortak eylemler içinde birbirlerine yaklaşmaları , birbirlerini daha yakından tanımaları , sübjektif değerlendirmeleri yapay ayrımları ortadan kaldırarak toplumdaki yalıtılmışlığı , duyarsızlığı kırarak toplumsal muhalefeti yükseltecektir.

Toplumsal muhalefetin , toplumda siyasallaşma ve eylemliliğin yükselmesi , uzun zamandan beri yakınılan örgütlere karşı duyarsızlığı da kırarak , üyelerin örgütleri ile ilgisini arttırarak örgütsel gelişmenin kapılarını da açacaktır. Sonucu ise ilgi ve kararlı tutumlar belirleyecektir. Öncelikle geçen dönem TMMOB kendi demokrasi kurultayını yapmış, görüş ve önerilerini netleştirmiş, örgüt tabanında yadsınamayacak bir devinimi yaşamıştır. Bu dönemde ise TMMOB Türkiye Demokrasi Kurultayı'na birikimlerini aktarma olanağını bulmuştur. Yakalanan bu ivme hem örgüt içi, hem de toplumsal demokratik dinamiklerin gelişmesine , toplumsal muhalefetin yükseltilmesinde örgütü önemli bir konuma getirmiştir. Önümüzdeki dönemde , Şube ve Oda genel kurullarında Türkiye Demokrasi Kurultayı gündem maddeleri olarak tartışmaya açılmalıdır. Tartışmalarda temel yaklaşım, sadece durum saptama ve eleştirme yaklaşımlarının dar sınırlarını ve durağanlığı aşılarak;

- Toplumsal ve örgütsel gelişme,
- Üye örgüt ilişkileri,
- Örgütün tabandan yukarı doğru gelişmesi,

Demokrasi mücadelesi içerisinde örgütlü yapıların görev ve sorumlulukları bağlamında ülkemizin nesnel gerçeklikleri göz önüne alınarak toplumsal mücadelenin geliştirilmesi amacına yönelik bir açılımla görüş, öneri ve kararlar üretilmesi sağlanmalı ve bu kararların yaşama geçirilmesinin yolları saptanmalıdır.

* TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi ve Türkiye Demokrasi Kurultayı Sekreteri

** Hannah Arendt - Geçmişle Gelecek Arasında

ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Öğrenci Üye Kurultayı 8 Mayıs 1999 tarihinde TÜBİTAK Feza GÜRSEY toplantı salonunda yapıldı. Öğrenci Üye Kurultayı **Nasıl Bir Üniversite İstiyoruz?, Nasıl Bir Mühendislik Eğitimi İstiyoruz? , Odanın Mesleki ve Toplumsal Alanlardaki Yeri** konularında hazırlanan raporların sunumu ve tartışılmasıyla tamamlandı. Kurultay Oda Başkanı Mehmet Soğancı'nın açılış konuşmasıyla başladı. Divan ve komisyonların oluşturulması tamamlandıktan sonra raporların sunumları yapılarak tartışıldı. Kurultaya **Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Denizli, Diyarbakır, İçel, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Trabzon ve Zonguldak** Şubeleri ile **Balıkesir İl Temsilciliği** öğrenci üyeleri delege olarak katıldılar. Toplam 360 kişinin katıldığı kurultay, sonuç bildirgesinin okunmasıyla tamamlandı. Kurultay sonrasında yapılan kokteylde öğrenciler, Oda Yönetim Kurulu ve Şube Yönetim Kurulu Üyeleri yorgunluklarını atarak tekrar buluşmak ve bu çalışmaların devamını getirmek dileğiyle ayrıldılar.

Oda Başkanı Mehmet SOĞANCI'nın
MMO ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI '99
AÇILIŞ KONUŞMASI

Birlik Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri,
Birliğe Bağlı Odalarımızın Değerli Yöneticileri,
Örgütümün Sevgili Yöneticileri,
Sevgili Genç Arkadaşlarım,
Sevgili Öğrenci Üyelerimiz,
Sevgili Konuk Öğrenci Arkadaşlarımız,

Hepinizi Makina Mühendisleri Odası adına, Oda Yönetim Kurulumuz adına ve Oda Başkanı sıfatıyla şahsım adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Hoşgeldiniz.

Bize güven getirdiniz, bize coşku getirdiniz, bize keyif getirdiniz, bize güç getirdiniz. Hoşgeldiniz.

Kırk yılı aşkın bir geçmişi olan Odamızın coşkulu, üzüntülü, keyifli, hüzünlü ama herşeyden öte onurlu bir geçmişi vardır. Bu onurlu geçmişte, bu örgütün kendi yarattığı önemli günleri vardır. İşte bugün de, bu örgütün belleğine önemli bir günü bugün birlikte yazacaksınız. Biliyorum ki bugünkü tarih, 8 Mayıs 1999 tarihi, örgüt belleğinde önemli bir gün olarak haklı yerini alacak. Üniversiteyi bitirdiğinizde, 10 yıl - 20 yıl sonra Oda çalışmalarını içinde veya yaşamın çeşitli aşamalarında birbirinizle karşılaştığımızda "Oda'da yapılan ilk Öğrenci Üye Kurultayı'nda tanışmıştık" sözünü söyleyeceksiniz birbirinize. Ve belki de bu kurultayın yirmincisi yapıldığında, o kurultayın salonunda bugünün anılannı birlikte anımsayacaksınız. Buraya ve Makina Mühendisleri Odası örgütünü hoşgeldiniz.

Bugünün önemi büyük diyoruz. Bu gün neden önemli?

Değerli arkadaşlar,

Makina Mühendisleri Odası çalışmalarını halktan, emekten, demokratikleşmeden yana yurtsever ve anti-empyralist anlayışlarla yürütülür, Oda çalışmalarında, meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağı temel ilke olarak kabul edilir. Makina Mühendisleri Odası ve onun örgütlü gücü, bilimi ve teknolojiyi halkın yararına kullanmayı ve bunun oluşumu için aktif çaba göstermeyi her türlü çalışmanın önünde tutar. Makina Mühendisleri Odası aydınlık bir ülke için, barış düşmanlarının, çetecilerin, rantiyecilerin, uyuşturucu kaçakçılarının, halk düşmanlarının karşısına örgütlü bir yapı ile ve mesleki - demokratik kitle örgütü olma iddiası içinde karşı durur, karşı durmanın araçlarını yaratır. Makina Mühendisleri Odası ve onun örgütlü gücü, bir yandan kendi örgütlenme ağını geliştirirken, öte yandan da kendi meslek alanları ile ilgili ülke gerçeklerini, sorunlarını ve çözüm yollarını, bilimsel araştırmalarla, bilimsel ve teknik raporlarla kamuoyuna sunar ve halkı aydınlatmak görevini eksiksiz yerine getirir. İşte bugün, onun için önemlidir.

Bu ilkelere ve anlayışlara sahip olarak, bir Oda örgütülüğüne inanarak daha üniversite öğreniminiz sırasında, ülkenin dört bir yanından dayanışmaya, tartışmaya, üretmeye koşup geldiniz. Ve bugün burada bir ilki gerçekleştiriyoruz. İşte bugün, bunun için önemlidir.

Bugün burada Odamızın yarattığı baskısız, copsuz, demokratik ve bağımsız platformda, bireysel hukukunuza kullanarak, ileride üyesi ve hatta yöneticisi, Oda Başkanı olacağınız bu örgüt adına Sistem - Üniversite - Öğrenci - Oda ilişkisini tanımlayacaksınız. Kendi aranızda tartışacak ve doğruları kamuoyuna örgütümüz adına duyuracaksınız. İşte bugün bunun için önemlidir.

Değerli Arkadaşlarım,

Bilmelisiniz ki, bu örgütte söz -yetki ve karar üyesidir. Bu örgüt kendi iç hukukunu, sadece kendi iç dinamikleri ile sağlar. Bu örgüt, emekten ve halktan yana politikalandan hiçbir ödün vermez. Ve bu örgütün bu anlayışlarına sahip çıkan sizler, bu örgütün geleceğisiniz. Bu örgüt bu salonu dolduran arkadaşlarımızın Oda'ya sahip çıkacağını ve Oda'yı geliştireceğini bilmektedir. Ve bu örgütün büyüklüğünün göstergesi bu salonda bulunan yoğun katılımdadır.

Değerli Arkadaşlar,

Ben Şubelerimizde Öğrenci Üye örgütülüğünü geliştirerek, sizlerle bu kurultayda Odanın buluşmasını sağlayan Şube Yöneticisi arkadaşlarıma öncelikle teşekkür ediyorum.

Bu kurultayın taslak raporunun hazırlanması için Oda merkezine yüzlerce sayfa yazı yollayan, Şubelerinde çok sayıda toplantı yapan ve burada tartışmalara aktif olarak katılacak olan sizlere peşinen teşekkür ediyorum.

Bu kurultayın oluşumunda görev alan Düzenleme ve Yürütme Kurulu Üyelerine, Düzenleme Kurulu Başkanı Elif arkadaşımın şahsında teşekkür ediyorum. Tüm Şubelerimizi bitmez enerjisi ile dolaşan, toplantılarınıza

katılan ve Oda Yönetim Kurulunun derdini anlatan Kurultay Sekreterimiz ERCÜMENT arkadaşımıza teşekkür ediyorum.

Sözlerimi Adnan YÜCEL'in şu dizelerini sizlerle paylaşarak bitirmek istiyorum.

Bir inancın yüceliğinde buldum seni

Bir kavganın güzelliğinde sevdim

Bin kez budadılar körpe dallarımızı

Bin kez kırdılar

Yine çiçekteyiz işte yine meyvedeyiz

Bin kez korkuya boğdular zamanı

Bin kez ölümler

Yine doğumdayız işte yine sevinçteyiz

Bitmedi daha sürüyor o kavga

Ve sürececek yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek.

İşte Makina Mühendisleri Odası için bu tarafımdadır.

Hepinizi alkışlıyorum değerli arkadaşlarım. Katılımınız için örgütüm adına teşekkür ediyorum. Sağolun.

KURULTAY SONUÇ BİLDİRGESİ

Eğitim kişinin zihinsel, bedensel, duygusal ve toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi ya da ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar ve bilgilerin kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür. Bu nedenlerle eğitim, bir ülkenin geleceğinin temel taşlarının en önemlisidir. Gelişmekte olan ülkeler için temel sorun, eğitimde kendi ulusal norm ve standartlarını yaratabilmektir. Eğitim bir bütün olarak insan ve insanla birlikte toplumun gelişimi çerçevesinde tanımlandığında anlamlı olabilir.

Yeni Dünya Düzeninin ekonomide yarattığı problemleri aşabilmek için, devlet her geçen gün kendine yük olarak gördüğü sosyal kazanımları geri almaya çalışmakta, ekonomide olduğu gibi eğitimde de giderek daha fazla özelleştirmeye gitmektedir. Ticari bir meta haline dönüşmeye başlayan eğitim, giderek sadece varlıklı sınıfların yararlanabileceği bir hale gelmektedir. Devletin temel görevlerinden biri olarak eğitimde yaşanan bu süreçte, diğer taraftan dinci siyasal güçlerin alternatif yapılar oluşturarak, bilimsel anlayışlardan yoksun, demokrasi karşıtı şeriatçı ve gerici faşist bir gençlik yaratılmasına da destek olunmuştur.

Eğitim ve öğretim hakkı dil, din ve ırk farkı gözetmeksizin temel yurttaşlık hakkıdır. Bu temel hakkın kullanılabilmesi için eğitim alanı, laik, bilimsel ve demokratik düşünceler ışığında ülkenin ve halkın çıkarları doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir.

Üniversitelerimizin Özerk, Demokratik ve Bilimsel bir eğitimle donatılarak üniversite bileşenleri tarafından yönetilmesi sağlanmalıdır.

Üniversite ve mühendislik eğitiminin nasıl olması gerektiği konusu gelişmiş her ülkenin birinci gündeminde yer alırken ve buna ilişkin çözümler hızla yaşama geçirilirken, ülkemizde bu konu yeterince tartışılmakta ya da tartışılması öğrenci ve öğretim elemanları disiplin yönetmeliği çerçevesinde engellenmektedir. Bu konu özelinde yapılan tartışmalar ise asıl sorun yerine

üniversitelerin bizlerce de önemli olan ancak öncelik sırası daha geride olan sorunlarına doğru kaydırılmaya çalışılmakta ve hedef saptırılması yapılmaktadır.

Üniversitelerin özerkliği ve demokratikliği, üniversite bileşenlerinin (öğrenci, öğretim görevlileri, çalışan personelin ekonomik, demokratik ve özlük hakları) sorunları, üniversitelerin bilim ve teknolojiyi üreten ve bunu toplum yaranna sunan bilim yuvaları olmaları konusu ile eğitimin özelleştirilmesi sorunu ülkemizin demokrasi sorunundan bağımsız değildir. Yine bu sorunlar ülkemiz bilim ve teknoloji politikaları ile direkt ilgilidir.

Bizler mühendis tanımına uygun ve bir mühendiste bulunması gereken özellikleri bizlere kazandıracak, orta öğretimden başlayarak kendi yeteneklerimize ve ilgi alanlarımıza göre eğitildiğimiz, iyi yetişmiş öğretim elemanlarının bulunduğu, ülkemiz ve sanayimiz ihtiyaçlarına göre şekillenmiş, üretime yönelik çağdaş ve bilimsel ders programlarının uygulandığı, bilgisayar programlama dillerine hakim, yabancı dil bilen, kendi meslek derslerimiz yanında sosyal ve felsefe alanında derslerin verildiği, çağdaş kütüphane ve laboratuvar olanaklarının bulunduğu, stajların içeriklerine uygun olarak yapıldığı, modern anfi, salon ve sosyal tesislerin bulunduğu bir üniversitede mühendislik eğitimi yapmak istiyoruz.

İlköğretimden başlayarak ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka bir görüş, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş ya da benzeri başka bir statü gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin tüm öğrenciler, yetenekleri ve istekleri doğrultusunda ücretsiz öğrenim görme, üniversite çağına gelmiş her genç, yetenekleri ve istemleri doğrultusunda sınavsız, yükseköğrenime başlama, üniversiteye giren her öğrenci yaşama; kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkına sahip olmalıdır. Hiçbir öğrenciye işkence ya da zalimce, insanlık dışı onur kırıcı davranış ya da ceza uygulanamaz, keyfi olarak yakalanamaz, tutuklanamaz ve okuldan atılamaz. Her üniversite öğrencisi; okulun tüm yönetim süreçlerinde söz-karar, seçme ve seçilme, üniversitede ulusal kimliğine, diline ve kültürüne sahip çıkma ve geliştirme hakkına sahiptir. Eğitim sistemi tüm cinsiyetçi etkilerden arındırılmalı, kadın öğrencilerin üzerindeki cinsiyetçi baskılara son verilmeli ve kadın öğrencilerin toplumsal ezilmişliklerinin ortadan kaldırılmasının her türlü zemini yaratılmalıdır. Üniversite öğrencilerinin, üniversitenin iyiden, güzelden, aydınlıktan yana ve halkın çıkarları doğrultusundaki varlığı ile çelişmeyen her türden örgütlenme kurması ve siyaset yapma; öğrencilerin her türden yazılı ve görüntülü yayın yapma ve üniversitenin tüm olanaklarını bu doğrultuda kullanma; Her üniversite öğrencisinin kendi üniversitesi dahil, tüm üniversite ve yüksekokullara girip çıkma, etkinliklerine katılma, bilimsel çalışma yapma ve bunu yaygınlaştırma, sanatsal üretimde bulunma ve bunları yaygınlaştırma, ücretsiz bannma, sağlıklı ve ücretsiz beslenme, ücretsiz ulaşım haklarına sahip olmalıdır. Tüm üniversite öğrencileri üniversiteye kaydoldukları andan itibaren, öğrenci sağlık sigortası hakkını kazanmalıdır. Üniversite öğrencileri militarist unsurlara karşı üniversiteyi savunma, karşılıksız

ve yeterli miktarda kredi, üniversitenin sermaye tarafından sömürüsüne karşı her türlü önlemi alma, doğal çevrenin her türden tahribatına karşı önlem ve tavır alma, dünya yüzeyindeki tüm haksız savaşlara, insanın insan tarafından sömürülmesine ve insan hakları ihlallerine karşı insan haklarını koruma ve geliştirme haklarına sahip olmalıdır.

Tespitlerimiz ;

- Ülkemizde eğitim alanındaki çarpık planlama bireylerin kabiliyet ve yetileri doğrultusunda gelişmelerine, yaratıcı olmalarına engel ve üniversite kapılarında yüzbinlerce gencin yığılmasına neden olmaktadır.
- Üniversite giriş sınavları, eşit koşullarda yetişmemiş öğrencileri yansıtmakta, dolayısıyla sınavı kimin kazanacağı önceden belli olmaktadır. Sonuç olarak sınavlar öğrencileri ve yetenekleri doğrultusunda bölümlere yerleştirmek yerine ya açıkta bırakıyor ya da istemedikleri, bilmedikleri bölümlere yerleştiriyor ve öğrencinin başarısız olması da söz konusu oluyor.
- Politik tercihler sonucu sayıları hızla artan alt yapısı oluşturulmamış üniversiteler açılmakta, yetersiz eğitim programları, öğretim görevlileri, laboratuvar, kütüphane, araştırma olanaklarının eksikliğinden kaynaklanan eğitimde eşitlik ilkesinin ihlali söz konusu olmaktadır.
- Eğitim programlarının hazırlanması sırasında öğrenciler, öğretim görevlileri söz sahibi olamıyorlar. Programlar üniversitelere göre merkezi idarenin denetiminde yapılmakta ve farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Eğitim sistemimiz bu programlarla, ağırlıklı teorik, halkın ihtiyaçlarından uzak olarak öğrenciyi ezberciliğe itmektedir.
- Kaliteli ve yeterli sayıda öğretim elemanı sayısının azlığı eğitim kalitesini düşürmektedir. Ekonomik koşulların kötü olması öğretim elemanlarının ek işlerle uğraşmasına neden olmaktadır. Zaman problemlerinden de kaynaklanarak öğrenci öğretim görevlisi ilişkileri sağlıklı olmaktadır.
- Mühendislik öğrencileri ezberciliğe itilmek yerine araştırmacı bir eğitim verilmelidir. Bu amaçla kütüphaneler düzenlenmeli ve öğrencilerin kitap ihtiyaçları karşılanmalıdır. Ancak bugün bir çok üniversitede kütüphaneler yetersiz olmakta ve öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.
- Uygulama eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır. Teorik bilgiler laboratuvar uygulamaları ile desteklenmelidir. Ancak üniversitelerimizin hemen hemen hepsinde laboratuvar ya çok eksik ya da sadece adının varlığı olarak mevcuttur.
- Uygulamanın önemli parçalandan bir tanesi de stajlardır. Günümüzde öğrencilerimiz uygun koşullarda staj yerleri bulamamakta, ücret ve özlük hakları yok sayılmakta iş kazalarına karşı korunmamaktadırlar.
- Ülkemiz üniversitelerinde beslenme, bannma ve gelişmeyi sağlayacak olanağı yaratacak parasız eği-

tim yoktur.

- Politik amaçlarla her ilde bir üniversite açarak öğretimin kalitesi düşürülmektedir. Öğrenci sayısının fazlalığı pek çok üniversitelerde dersliklerin ihtiyaçları karşılamamasına neden olmaktadır. Mevcut üniversitelerimizde dersliklerde de bir çok eksiklikler bulunmaktadır.
- Yurtların öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamadığı açıktır. Mevcut ihtiyaç karşılanmadığı gibi var olanlar koğu sistemi ve kışla mantığıyla askeri disiplinlerle yönetilmektedir.
- Eğitim bir bütün olarak düşünülmalıdır. Mühendislik eğitimi de öğrencinin teknik eğitimi yanında sosyal, kültürel eğitimi tamamlandığında anlamlı olmaktadır. Ancak üniversitelerimizde yönetim tarafından öğrencilerin belirli sosyal faaliyetlerin dışında faaliyetlerle ilgilenilmesi istenmemekte ve olanaklar sağlanmamaktadır.
- Üniversitelerimizde bilimsel araştırmalar için gerekli kaynaklar ayrılmamakta, bilimsel gelişmelerin önüne geçilerek gerici faşist eğitime zorlanmaktadır.
- Eğitimde planlama ile eş güdüm sağlanamadığından, eğitimin ve araştırmanın ülke sorunlarına bağlı olmaması ortaya çıkmaktadır. Kamu ile ctkileşen bir eğitim sağlanamamaktadır.
- Sanayi ile ilişkiler kamuya hizmet edecek şekilde değil, sadece sermayenin ihtiyaçlarına göre yapılmakta bilim piyasa ekonomisinin belirlediği amaca yönelik kullanılmaktadır. Dolayısıyla sanayici Ar - Ge faaliyetlerine yatırım yapmamakta, ihtiyaç duyduğunda üniversiteler satın almaktadır.
- Ülkemizde bilim gelişemediği, teknoloji genellikle transfer edildiği ve sanayileşme tam olarak sağlanamadığından özellikle teknik dallarda dışa bağımlı bilgiler verilmekte ve böylece teknoloji üretmek yerine teknoloji seçmek gündeme gelmektedir. Bunun da en belirgin yansıması eğitimin yabancı dille yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmasıdır. Çünkü bu koşullarda gelişmeleri izleyebilmek için bir ya da birkaç yabancı dil bilmek gerekmektedir.
- Teknoloji seçme, ithal etmek konumunda kalma bilim ve teknolojiyi engellediği gibi ana dilinde eğitim yapamamayı, ülke sorunlarına yönelik araştırma yapamamayı, eğitim sistem ve programlarının ithalini de gündeme getirmiştir. Dolayısıyla ülke koşullarına göre eğitimin ve öğretimin yapılamaması ve hatta ithal mühendisi de beraberinde getirmektedir. Örneğin ; ABD emperyalizminin ülkemizdeki eğitim projelerinin sayısı 20 den fazladır. Bütün bunlar, ülke koşullarına uygun çağdaş bilimsel bir eğitim programı ve toplum yararına üretim yapılamaması anlamına gelmektedir.

Taleplerimiz ;

- YÖK ve gerici-faşist disiplin yönetmelikleri ve ırkçısoven, ezberci ve bireyci özellikler aşıl原因an ders müfredatları tüm yansımalarıyla kaldırılmalıdır.

- Tüm öğretim kurumlarında ve üniversitelerde eğitim-öğretim ve tüm sosyal haklar parasız olmalı; özel üniversitelerle, dersanelerle, bölgesel, ulusal, sınıfsal ve cinsiyete dayalı ayrımlarla derinleştirilmeye çalışılan fırsat eşitsizliği uygulamalarına son verilmelidir.
- Üniversitelerde söz ve karar hakkı üniversitelerin üç ana unsuru olan öğretim üyeleri, üniversite emekçileri ve öğrencilerde olmalıdır. Bu bileşenlerin örgütlenme haklarını kısıtlayan her türlü engel kaldırılmalıdır.
- Özgür düşünce ve yaratma ortamının oluşturulması için eğitimde, araştırma ve incelemelerde bilimsellik dışında hiçbir kaygının bulunmayacağı bir çalışma ortamı sağlanmalıdır.
- Üniversitelerin bütçeleri ve yönetimi üniversite unsurlarına ait olmalıdır. Eğitime bütçeden ayrılan pay artırılmalı, eğitim çalışanlarının yaşam koşullarında iyileştirmeler sağlayacak, bilimsel çalışma ve araştırma faaliyetlerini çekici kılabilecek düzenlemeler yapılmalıdır.
- Topluma dönük eğitimin yerleştirilmesi doğrultusunda, sadece sanayiyle değil toplumsal yaşamla ve emekçi sınıflarla karşılıklı etkileşim sağlanmalıdır.
- Toplumun diğer kesimlerine yansımalarıyla birlikte MGK'nın üniversitelere gönderdiği tüm emirnameler geçersiz sayılmalı, polis-jandarma ve özel güvenlik birimleri üniversiteleri terketmelidir.
- Yabancı dilde eğitime son verilmeli, yabancı dil öğreniminin daha uygun koşulları yaratılarak geliştirilmelidir.
- Eğitim için en iyi ortamların sağlanacağı beslenme, ulaşım, barınma ve sağlık koşulları parasız olarak düzenlenmelidir.
- İkili öğrenim ve yaz okulu gibi uygulamalar daha geniş kesimlerin yüksek öğrenim görmesini sağlayacak biçimde parasız olarak düzenlenmelidir.
- Örgütlenme hakkını kısıtlayan her türlü engel ortadan kaldırılmalıdır.
- YÖK'ün baskı ve yıldırma yöntemi olarak uyguladığı tüm soruşturmalar, okuldan atmalar ve sürgünler geri alınmalıdır.
- İsteyen her öğrenciye üniversitede öğrenim görme hakkı sağlanmalıdır.
- Tüm özel ve vakıf üniversiteleri kapatılmalıdır.
- Devam zorunluluğu yüzünden kalma ve atılma kaldırılmalıdır.
- YÖK ve disiplin yönetmeliği derhal kaldırılmalı, anti-demokratik tüm uygulamalara son verilmelidir.
- Eğitim sistemi öğrencilerin yetenek ve becerilerini açığa çıkarıcı ve geliştirici bir biçimde düzenlenmelidir.
- Eğitim ve öğretim hakkı dil, din, ırk, cins farkı gözetmeksizin herkes için temel haktır. Bu nedenle eğitimin her kademesi hiçbir ayrıcalık gözetilmeden, devlet tarafından parasız sunulmalıdır.
- İstedığımız eğitimin gerçekleşmesi için üniversiteler özerk ve demokratik bir yapıya kavuşturulmalıdır.
- YÖK ve onun çağdışı askeri disiplin yönetmelikleri kaldırılmalıdır.
- Mühendislik fakülteleri ve bölümleri toplumsal gerek-

sinimlere göre gerekli alt yapısı hazırlanarak açılmalı, tamamen politik amaçlarla alt yapısı oluşturulmamış bölüm ve fakültelerin açılmasına son verilmelidir.

- Üniversitelerde bilimin üretilmesini sağlayacak koşullar yaratılmalı, bilimsel araştırmalara ve eğitimin niteliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara gerekli mali kaynak ayrılmalıdır.
- Savaşa, vakıf okul ve üniversitelerine ayrılan paylar eğitime aktarılmalıdır.
- Eğitimde fırsat eşitsizliğine son verilmeli, paralı yaz okulları kaldırılmalı, üniversitelerin programları arasındaki farklar giderilmeli, öğrencilerin beslenme barınma ve sosyal gelişmesini de sağlayacak her türlü olanağı yaratacak parasız eğitim gerçekleştirilmelidir.
- Öğrencilerin üretime katılmalarını, kimin için ne üretildiğinin bilincinde, ürettiğine yabancılaşmayan insanlar olarak yetişmelerini sağlayacak eğitim programları oluşturulmalıdır.
- Öğrenciye teorik teknik bilgiler yanında uygulamalı ve sosyal gelişmeye yönelik bir eğitim verilmelidir.
- Mühendislik öğrencilerine toplumsal bilinç kazandırılarak, topluma hizmet ve kamu yararını gözetmeye yönelik eğitim sağlanmalıdır.
- Üniversitelerde eğitim sistemi ithalinden vazgeçilerek ülke koşullarına uygun, ülke sorunlarına yönelik, ana dilde eğitim yapılmalıdır.
- Bilim ve teknolojiyi üretene kadar zorunlu olduğundan öğrencilere ayrıca yabancı dil eğitimi sağlanmalıdır.
- Eğitimde sanayi ile ilişkiler kamuya hizmet edecek şekilde düzenlenmeli, sadece sermayenin ihtiyaçlarına yönelik eğitim yapılmasından vazgeçilmelidir.
- Eğitim programlarının oluşturulmasında konunun ilgili tarafları mutlaka yer almalıdır.
- Eğitim kadrolarının ekonomik sorunları insanca yaşayabilecekleri ve hak ettikleri seviyede çözümlenerek zamanlarını tamamen eğitime vermelerinin koşulları yaratılmalı, bilimsel yayınlanma izleme ve meslekte gelişmeye dönük kurslar devlet tarafından desteklenip teşvik edilmelidir.

Sonuç olarak;

Biz Öğrenci Üyeler diyoruz ki:

Bu ülkede yaşayan biz öğrenci gençlik, sorunlarımızın toplumun sorunlarından ayrılmayacağımızı bilerek, diplomamız sonrasında üye olacağımız Odamızın çalışmalarına, üniversite öğrenimimiz sırasında, aktif katkı koyacağız. Biliyoruz ki, bu örgütte söz, yetki ve karar hakkı sadece üyenindir. Bu örgüt gücünü sadece örgütlü üyesinden alır. Bu örgütün üzerinde herhangi bir güç ve otorite yoktur. Biz biliyoruz ve söylüyoruz ki; bu örgütün devamlılığı, daha üretken, daha katılımcı ve daha demokratik işleyişi ancak ve ancak bizim daha özverili çalışmalarımızla gerçekleştirebilecektir.

İNTERNET ve MESLEK ODALARI

* Melih ŞAHİN, ** Abdullah GÜNEY

GİRİŞ

İnternet Nedir?

İnternet günümüzün en önemli bilgiye erişim aracıdır. Hemen her türden bilgisayarın TCP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol) protokolünü kullanarak birbirine bağlanabildiği internet dünya çapında yaygın ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır. TCP/IP protokolü, kısaca; "bilgisayarlar ile veri alma/iletme birimleri arasında organizasyonu sağlayan, böylece bir bilgisayardan diğerine veri iletişimini olanaklı kılan ve bünyesinde pek çok alt protokolü barındıran protokol" olarak tanımlanabilir. İnternet, bilgiye kolay,ucuz, hızlı ve güvenli ulaşmanın ve onu paylaşmanın günümüzdeki en geçerli yoludur. İnternet'in önemi, "Olmazsa Olmaz" derecesinde sürekli artmaktadır.

Başlangıçta, sadece eğitim, araştırma ve kamu kurumlarını bünyesine alan İnternet, daha sonra ticari kurumların da sisteme dahil edilmesiyle patlama olarak nitelenebilecek bir büyüme yaşamıştır.

Her ülkede, internet'in altyapısını oluşturan ve omurga olarak adlandırılan bir haberleşme alt yapısı vardır. Bu omurga, belli noktalardan yurtdışı haberleşme hatlarını da bünyesinde bulundurur. Ülkemizde internet omurgasının haberleşme altyapısının teknik desteği Türktelekom A.Ş. tarafından sağlanmakta, işletim organizasyon ve donanım desteği ise ODTÜ-Sprint-Satko konsorsiyumu tarafından verilmektedir.

Ana omurgaya yapılan bağlantılar, belli bir ücret tarifesi dahilinde kiralık hat bağlantısı ile olmaktadır. Kiralık hat bağlantısı;

- İnternet servis sağlayıcı şirketler,
  - Üniversiteler, araştırma kurumları,
  - Ticari şirketler ve organizasyonlar,
- v.b. gibi kuruluşlar tarafından, kişisel bağlantılar ise, İnternet Servis Sağlayıcı şirketler üzerinden abonelik ücreti ödeyerek gerçekleştirilir.

İnternet Ne Sunar?

İnternetin sunduğu imkanlar çok çeşitlidir. Kısa ve çarpıcı birkaç örnek vermek gerekirse; Erişimi olan kullanıcı, kendisine verilen yetkiler dahilinde, internete bağlı bir bilgisayardaki bilgilere erişebilir, onları kendi bilgisayarına alabilir veya bazı bilgileri gönderebilir. İnternete erişimi olan bir kullanıcı elektronik posta yönetimini kullanarak son derece hızlı, ucuz ve etkili bir şekilde haberleşebilir. E-Posta yolu ile haberleşmede her türlü dokümanı, ses, fotoğraf...v.b. elektronik ortamda gönderebilir ve alabilir. E-Posta'nın karşı tarafa ulaşıp ulaşmadığını da öğrenebilir. Diğer bir kullanım alanı da Web sayfası olarak tanımlanan ve kısaca "grafik tabanlı ve etkileşimli internet sayfası" olarak ifade edilen tanıtım sayfalarında gezinebilir, kütüphane, veri tabanı ...v.b. tara-

ması yapabilir, kredi kartı ile doğrudan sipariş vererek alışveriş yapabilir. Kendi Web sayfasını hazırlayarak diğer kullanıcılara bilgi verebilir, kendisi hakkında bilgi edinmesini sağlayabilir.

İnternet, internet protokolü (TCP/IP) kapsamında kullanıcıya yaygın olarak kullanılan aşağıda belirtilen hizmetleri ve benzerlerini sunar;

- Elektronik posta (E-Posta),
- Dosya Alma / Gönderme (FTP- File Transfer Protocol),
- Bilgisayara Ulaşım (TELNET),
- Tartışma Listeleri (Listserv),
- Yazarak sohbet (CHAT),
- Web Tarama (WWW, HTML)

MESLEK ODALARI VE İNTERNET

Odalar için İnternet'in Önemi

Mühendisliğin tanımı,-

Bilimsel çalışmaların, araştırmaların sonuçlarının toplumun somut ihtiyaçlarını karşılamak üzere teknoloji ve uygulamaya geçiren sistematik çalışmalar bütünü mühendisliğin tanımıdır.

Bu aşamada mühendis, mesleğini icra edebilmek için bilgiye ihtiyaç duyar. Ekip çalışmasını doğasında barındıran mühendislik bir bilgi paylaşımını da gerektirir. Bu aşamada meslek odalarının internet ile elde edeceği faydalar çok fazladır bunlardan bazılarını sıralayacak olursak;

- Aradaki fiziksel uzaklığın önemi yoktur. Sanal bir iletişim mekanı oluşturulabilir. Öncelikli amaç sanal ortamda meslek odaları örgütlülüğünün tesis edilmesidir.
- İnternet ortamında, klasik yöntemlere göre (telefon, faks, posta, kargo) daha etkin , ucuz ve kısa sürede yapılabilecektir.
- Odaların ve üyelerinin aynı şehirde olmasına rağmen aradaki fiziksel uzaklık internet ile ortadan kaldırılabilir, üyelere daha kolay ulaşılabilir ve Odaya olan ilgisizlik kısmen de olsa azalacaktır.
- Odanın üyelere verebileceği internet hizmeti (İnternet Servis Sağlayıcı olunması) ile üyelere ulaşmak daha kolay olabilecektir.
- Mesleğe yönelik dünyadaki diğer kuruluşlarla yapılan iletişim daha hızlı ve bilgi güncelleme işlemleri son derece kolay olarak gerçekleştirilebilecektir.

Benzer şekilde Odaların kendi yapılarında uygulama bulan İnternet, Odaların temel gücü olan üyeleri için de benzer faydalar sağlayacaktır. Şimdi de bunları sıralayacak olursak;

- Üyelere e-posta ile ulaşmak olanaklı olacaktır.
- Üyeler hem meslekleriyle ilgili ortak bir zeminde buluşma olanağı elde edecek hem de internet'in diğer bütün hizmetlerinden yararlanabileceklerdir.
- Meslekle ilgili oluşturulacak tartışma gruplarına katkılarıyla oda çalışmalarına katkı sağlanabilecektir.

- Eleman arayan, iş arayan, ürün/hizmet tanıtmak isteyen bütün üyeler internet'in sağladığı imkanlarla tüm bu ve benzeri işlemlerini yapabileceklerdir

İnternet ve MMO

Makina Mühendisleri Odası yukarıdakiler doğrultusunda interneti etkin kullanabilmek için bazı çalışmalar yapmıştır. Başlangıçta düşünsel anlamda bir çok sorun çıkmasına rağmen bu sorunlar aşılmiş en ucuz ve en etkili nasıl yapabiliriz düşüncesi ile yapı oturmaya başlamıştır. İnternet hizmetini alabilmek için bir ISS (İnternet Servis Sağlayıcı) ile anlaşma yapılmış, bu anlaşmada dia-up (telefon hattı ile bağlantı) esas alınmıştır. Tüm şubelerin aynı anda birbirleri ile anlaşmaları için farklı ISS ile görüşmeler yapılmıştır. Bazı kuruluşların yaklaşımlarının tamamıyla ticari mantık içerisinde (superonline-raksnet...v.b.) ve sundukları imkanlar çok sınırlı olması nedeniyle vazgeçilmiştir. Ankara Tabipler/Eczacılar Odası'nın (ATO/AEO) oda olması, katı bir ticari bakış açısı ile yaklaşmaması, FTP, e-posta, tartışma sayfalarının MMO 'nın şekilde açabilmesi, ilerisi için tasarlanan MMO ISS nin altyapısı için eğitim ve desteğini sunması anlaşmaya iten nedenlerdendir.

MMO ile ATO arasında imzalanan protokol gereği, ATO/AEO IS tarafından sağlanan internet hizmetlerinden MMO merkez, şube ve üyelerinin yararlanabilmesi amaçlanmıştır. Mayıs 1998'de Oda Merkezi eşgüdümünde başlayan çalışmalarla, MMO örgütlülüğü içinde internet erişim ortamının tesis edilmesi, çalışma ilkelerinin, şartlarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla Merkez ve şubelerinin Web alanlarının oluşturulması, erişimin Web sitelerinin, ürün ağacı yapısında organize edilmeleri ile sağlanması benimsenerek bu yapının Aralık 1998'e kadar bitirilmesi planlanmıştır.

Yukarıda belirtilen kapsamda ATO/AEO IS ile eşgüdümlü aşağıda belirtilen çalışmalar yapılmıştır;

- MMO ve Şubeleri için sanal alanı isim hakları "mmo.org.tr", "(şube ismi).mmo.org.tr" olarak ATO/AEO IS üzerinden alınmış, Sanal isim tahsisi sadece oda merkezi ve şubeler için değil, gerektiğinde il, ilçe temsilcilikleri kapsayacak şekilde yapılmıştır.
- E-Posta tanımlamaları yapılarak merkez ve şubeler için kendi isimlerine ait e-posta adresleri dışında; 'büro', 'yayın', 'muhasabe', 'üye' v.b. isimli e-posta alanları tahsisi yapılarak organizasyona gelen posta trafiğinin düzenli olması hedeflenmiştir.
- Sistemin Web alanlarının tesis edilmesi için aşağıda ana hatları verilen örnek yapı oluşturularak, web sayfaları arasında format bütünlüğü sağlanmıştır.
  - a- Üye Bilgileri (Üye Başvuru, Üye istatistiki bilgi, v.b.)
  - b- Oda / Şube Etkinlikleri (Sosyal Etkinlikler, Ko-

mision çalışmaları, Teknik Hizmetler, Eğitim çalışmaları, v.b.)

- c- Oda Tüzük ve Yönetmelikleri
- d- Oda Yayınları (Sürelî Yayınlar, Kitaplar, Bülten, v.b.)
- e- Duyurular, Organizasyonlar (Kongreler, sempozyumlar, v.b.)
- f- Oda / Şube Tanıtımı
- g- Şubeler ile Bağlantılar
- h- TMMOB ve Diğer Odalara Bağlantılar
- I- Uluslararası Bağlantılar

- MMO organizasyonu içinde İnternet kullanım esasları belirlenerek yönetmelik taslağı hazırlanmıştır.

MMO bünyesinde şubeleri de içine alan yazı kapsamında daha önce belirtilen ilkeler doğrultusunda gerçekleştirilen, internet ortamında yapılan çalışmalar ile

- Oda ve bütün Şubelerinin elektronik ortamda mesaj iletimi, gelen giden mesajların yönetimi, iletilere doküman, elektronik tablo gibi çalışmaların eklenmesi, iletilerin sanal ortamda arşivlenmesi, arşivlenmiş iletilerin başka şubelere aktarılabilmesi, bilgisayarlar arası iletişimi kullanarak kırtasiye kullanımını en aza indirme imkanı sağlamak,
- Ürün ağacı yapısında oluşturulan Web siteleri kullanımını ile bilgi yönetimi işlevi amaçlanmıştır. Bu sayede haber gurupları arasında iletişim, konu araştırmaları, etkinliklerin duyurulması, etkinliklerle ilgili oluşturulan tartışma gurupları, diğer organizasyonlarla iletişim, başka ülkelerle daha rahat ve hızlı bağlantı kurma, daha da önemlisi üyelere rahat ulaşabilme ve hizmet amaçlanmıştır.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

MMO daha iyi örgütlenmenin güncel aracı olarak gördüğü internet ortamındaki çalışmalarını geliştirerek sürdürmektedir. "Bilgi Yönetim Sistemi" oluşturmanın alt yapı çalışmaları da bu kapsamda devam etmektedir. İnternet ile ilgili sürdürülen faaliyetlerle MMO Bilgi işlem alt yapısını; eğitimli personel, doğru yazılım ve donanım kullanımı, v.b. alanlarında geliştirmektedir.

TMMOB çatısı altında yer alan 23 meslek odası, internet ortamını daha iyi örgütlenmek, daha iyi iletişim ortamı tesis etmek için kullanabilir. Büyük bir oranda odalarımızın kendi Web sayfalarını oluşturdukları düşünülecek olursa MMO ve Şubeleri örneği ürün ağacı yapısında bir düzenlemenin TMMOB tarafından yönlendirilmesi ile oluşturulması, zorunlu görülmektedir. Biz mühendis ve mimarların yer aldığı oda örgütlülüklerinin günümüz iletişim ortamının gereği olan bu tür çalışmaları, gündemlerinin ilk maddesi olarak değerlendirmeleri ve bu konudaki çalışmalarını desteklemeleri gerekmektedir.

* TMMOB MMO Yönetim Kurulu Üyesi

** TMMOB MMO Bilgi İşlem Sorumlusu

UZMANLIK ALANI OLARAK İMALAT MÜHENDİSLİĞİ VE MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

Melih ŞAHİN*

ÖZET

Günümüzde adeta çatı disiplin olarak tanımlanabilecek Makina Mühendisliği, sayısı 30'lu rakamlarla ifade edilebilecek düzeyde alt uzmanlık alanlarına ayrılmıştır. Her biri ayrı bir mühendislik dalı olarak da nitelenen Makina Mühendisliği uzmanlık alanları, Makina Mühendisleri Odası (MMO) çalışmalarında önemli bir gündem maddesi olarak güncelliğini korumaktadır.

Bu kapsamda MMO'nun uzmanlık alanlarına yönelik yaptığı çalışmalar incelenerek "İmalat Mühendisliği" kavramının bir uzmanlık alanı olarak tartışmaya açılması hedeflenmiştir.

GİRİŞ

Ülkemiz sanayisinin gelişmesi ve uluslararası rekabet ortamında kendine yer bulabilmesinde mühendislik hizmetlerinin dolayısıyla mühendisin rolünün büyüklüğü tartışma götürmez bir gerçektir.

Büyük Larousse Cilt 16 Sayfa 8440'da Mühendislik;

"Bilimsel çalışmaların, aiaştımalann sonuçlarının toplumun somut ihtiyaçlarını karşılamak üzere teknolojiye ve uygulamaya geçiren sistematik çalışmalar bütünü" şeklinde tanımlanmakta, bu işlevi yerine getiren kişi ise mühendis olarak adlandırılmaktadır.

Mühendislik ve mühendis tanımı kapsamında Makina Mühendisliği; "Enerjinin bir formdan diğerine dönüşümü, iletimi ve kullanımını konu alan bir mühendislik dalıdır. Makina Mühendisleri enerji dönüşümü, çevre kontrolü, malzeme işleme vb. amaçlar için gerekli karmaşık makina sistemlerinin, alet, makina ve teçhizatın tasarımı, projelendirilmeleri, üretilmeleri süreçlerinde yer almaktadırlar.

Makina Mühendisliği konumu itibariyle diğer mühendislik dalları arasında farklı bir yeri olması, bir yerde diğer mühendislik dallarının oluşumunda, gelişiminde sürükleyici ve yönlendirici bir işlev üstlenmesine sebep olmuştur. Bu durum mesleğin zaman içinde gerekli yenilik ve gelişmeler için tutulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu noktada Makina Mühendisliği alanında uzmanlık alanlarının gerekliliği ve önemi ortaya çıkmaktadır.

Genel hatlarıyla tanımı yapılan Makina Mühendisliği iş süreçleri içinde uzmanlaşmış Makina Mühendislerinin görev alması günümüz teknolojik gelişim ortamında kaçınılmaz bir hal almıştır. İmalat Mühendisliği'nin Makina Mühendisliği'nin

bir uzmanlık alanı olması "Üretim" sürecinin ihtiyaç duyduğu zorunlu bir gereksinim olarak karşımıza çıkmıştır.

UZMANLIK ALANI OLARAK İMALAT MÜHENDİSLİĞİ, İMALAT TEKNOLOJİLERİ UYGULAMALARINDA İMALAT MÜHENDİSİ

İmalat Mühendisliği; Makina Mühendisliği alanında olduğu gibi diğer mühendislik dalları arasında, özellikle imalat teknolojileri uygulamalarında kendine yer bulan ve günümüzde mühendislik disiplini olarak kabul gören bir alandır.

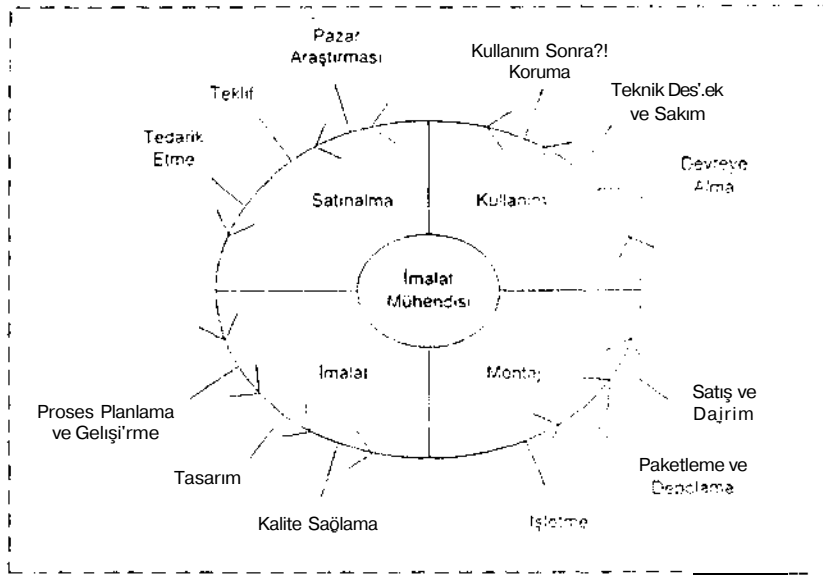
İmalat Mühendisliği, günümüzde Makina Mühendisliği içinde uzmanlık gerektiren özel mühendislik alanlarından biridir. Bu konumunu imalat teknolojisi uygulamalarının endüstride geniş bir yer bulmasından almaktadır. Bugün Talaşlı İmalat, Kaynaklı imalat, Döküm, Dövme, Toz Metal Uygulamaları, Plastik Şekillendirme İşlemleri v.b. imalat yöntemlerinin geçerli olduğu sanayi akınlarında İmalat Mühendisliği süreçleri kendine uygulama alanı bulmaktadır.

İmalat Mühendisliği süreçlerini gerçekleştiren "İmalat Mühendisi" herşeyden önce kalifiye bir elemandır. Teorik ve pratik çalışmalarla imalat teknolojileri uygulamalarını içeren bilgi birikim ve deneyimi kazanmış kişidir. İmalat Teknolojileri uygulamalarının olduğu bir endüstriyel işletmedeki İmalat Mühendisi; imalatla ilgili mevcut proje, proses planlama, ürün kalite sağlama, kontrol, imalat atölyeleri yönetimi ile sorumlu kişiler arasında koordinasyon ve eşgüdümü sağlayabilen, sorumlu bir danışman olarak görev yapabilecek şekilde yetişmiş bir mühendis olmalıdır.

Günümüzde Makina-İmalat teknolojileri kullanarak imalat gerçekleştiren bir işletmede yapılan imalattan sorumlu kişi İmalat Mühendisidir. İmalattaki üretkenlik, verimlilik, ekonomiklik işletmenin genel durumuna yansımakta ve sonuçlan işletmenin konumunu belirlemektedir. İmalat için gerekli ürün ve yarı mamullerin alınmasından, imalat proses planlamasının yapılmasına, imalat gerçekleştirilmesine ve ürünün teslimine kadar geçen süreçte İmalat Mühendisinin olması artık zorunlu bir gerçekliktir. Bu kapsamda İmalat Mühendisliği sorumluluk süreçleri Şekil I' de görüldüğü gibi ifade edebilir.

BİR İŞLETME ÖRNEĞİNDE İMALAT MÜHENDİSLİĞİ UYGULAMALARI

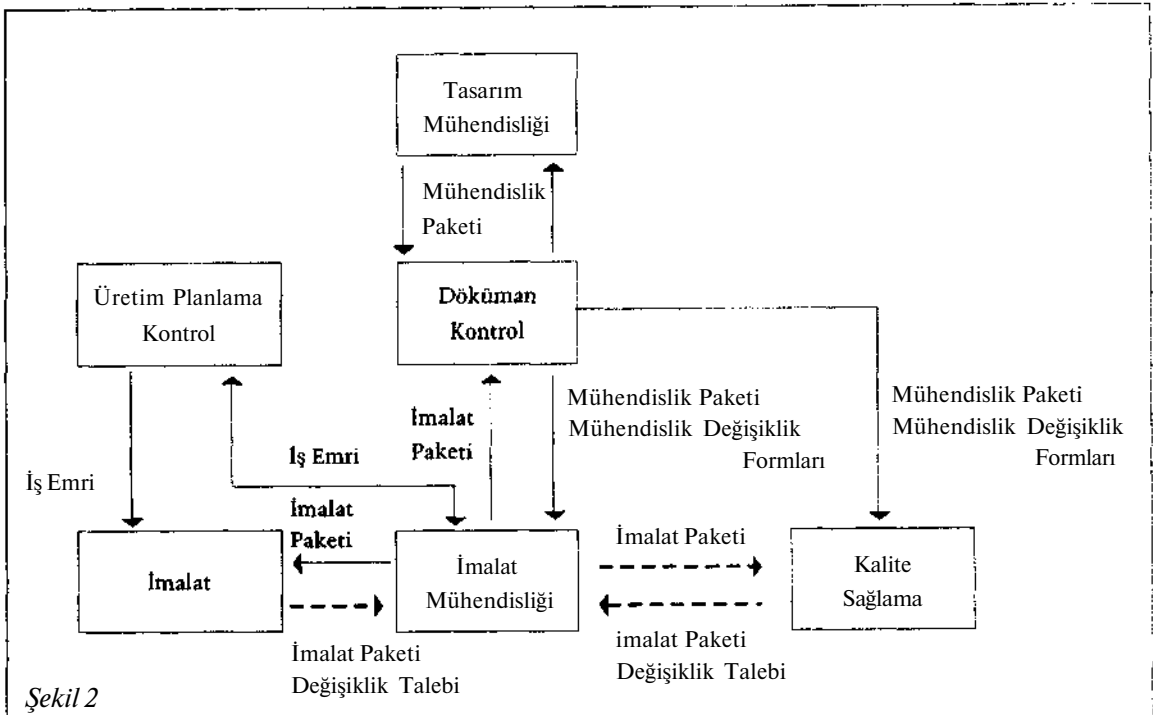
Talaşlı imalat, kaynaklı imalat, montaj, kimyasal işlemler (boya, kaplama v.b.) ve test faaliyetle-

Şekil 1

rini gerçekleştiren bir işletmede İmalat Mühendisi ürünün ortaya çıkması için izlenen süreçte kendisine Şekil 2'de belirtildiği üzere bilgi üreten, ürettikleri ile koordinasyon ve eşgüdümü sağlayan bir işlev üstlenmiştir.

İmalat Mühendisliğinin görevi imal edilecek parça veya parçalar topluluğunda oluşan komplemin imal edilebilecek şekilde detay veya operasyon resimlerinin belirlenmesi, bu işlem sırasına göre tezgah seçiminin yapılması, gerekli aparat kesici takım, CNC programlarının belirlenmesi ve ilgili biçimlerde yaptırılması, imalat esnasında meydana gelecek imalatla ilgili her türlü sorunun çözümü gibi çok geniş bir alana yayılmıştır (Şekil 3,4,5). Bütün bunları yaparken esas amaç parçayı en ekonomik ve en emniyetli şekilde imal etmektir. Bu amaç doğrultusunda geliştirme çalışmaları hiç bitmeden devam

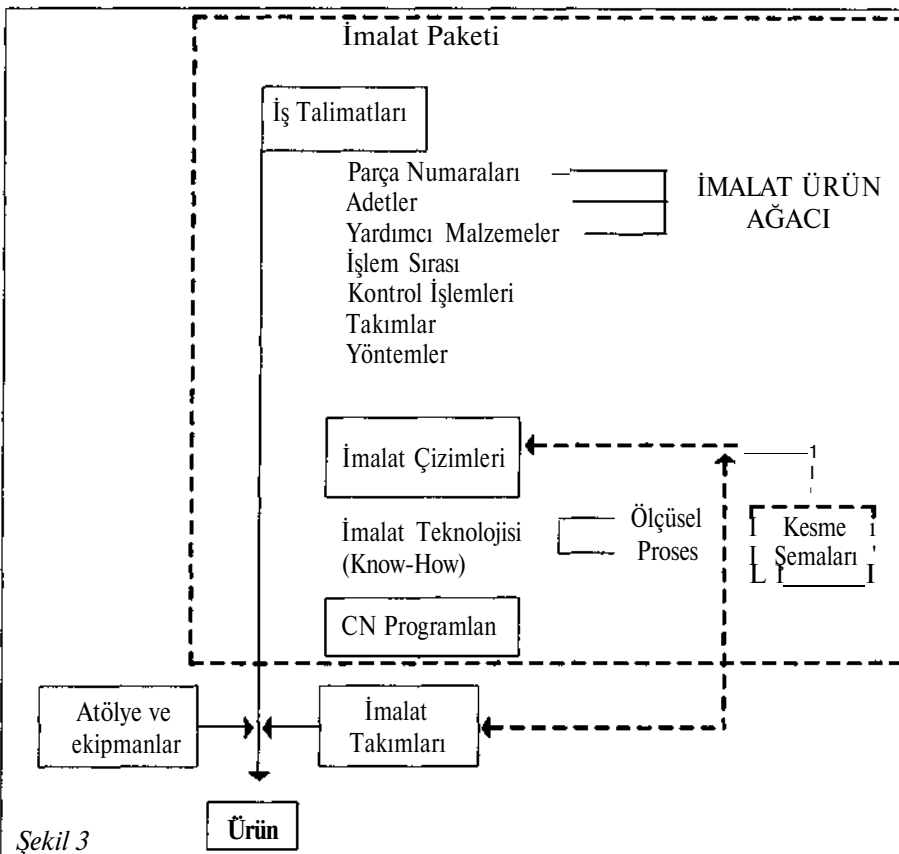
Şekil 2

eder. İmalat Mühendisliği bu çalışmalarını yaparken kendi bölümü içinde CAD/CAM, takım aparat ve sistem mühendisliği birimleri, imalat, kalite kontrol, malzeme ve satınalma bölümleri ile devamlı iletişim halindedir ve onların görüş ve önerileri doğrultusunda çalışmalarını yönlendirir.

Özet olarak İmalat Mühendisliği bu süreç içinde "ne yapılacak" sorusunun cevabını almakta ve "nasıl yapılacak" sorusuna cevap vermektedir.

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI (MMO) VE UZMANLIK ALANLARI ÇALIŞMALARI

MMO'nun temel görevlerinin yanında meslek alanlarının düzenlenmesi, mesleğin uygulanmasına yönelik iyileştirmelerin yapılması gelmektedir. Meslek alanına ilişkin gelişmelerin ve yeniliklerin izlenmesi, üyenin bu gelişmelerden yararlanmasının sağlanması temel hedeflerdendir. Uzmanlık alanlarına yönelik eğitim, belgelendirme, örgütlenme, kanunlar, yönetmelikler, standartlar konusundaki Oda çalışmaları 37. Dönem çalışma programı çerçevesinde sürdürülmektedir. Mevcut yapıların değerlendirilerek, Meslek alanlarına yönelik ilgili tüm tarafların katıldığı platformlar oluşturulmakta, konu özelinde politika oluşturucu ortak çalışma kurullarını özendirici çalışmalar

Şekil 3

Neden İmalat Dokümanlarına ihtiyaç Var

1. Gruplar halinde fonksiyonellik esasına göre hazırlanmış tasarım paketinin, imalat hattına dönüştürülmesi için
2. Ana ürünlerin tanımlanması için
3. İmalat detaylarını vermek için
  - Boyutsal detaylar
  - İşlem sırası
  - Operasyon detayı
  - Kimyasal işlemler
4. Satın alma detayının belirlenmesi için

Şekil 4

İMALAT MÜHENDİSLİĞİ

Aracın üretilmesi için gerekli olan tüm teknik destek, planlama, dokümantasyon ve proses kontrol işlevlerini gerçekleştirir.

- İmalat Ürün Ağacı
- İş Talimatları
- İmalat Çizimleri
- Plaka Kesme şemaları
- N/C programlar
- Takım gereksinimleri
- Yardımcı malzemelerin belirlenmesi
- İşlem sırası ve buna uygun atölye yerleşim planı
- Tamir/Onarım işlemleri
- Teknik şartnameler
- Satınalma/imal etme kararları

Şekil 5

yürütülmektedir.

Oda bugüne kadar,-

- » Araç-İmal-Tadil-Montaj
- » Doğalgaz İç Tesisat
- Periyodik Kontrol
- > Asansör
- * Araçlarda LPG Dönüşümü

çalışmalarında Yetkili Mühendis tanımını konunun tarafları ile birlikte yapmış, uzman mühendis yetki belgesi alabilmenin kuralları oluşturularak Oda Y.K. kararı ile yürürlüğe konulmuştur. Uzmanlık alanlarına yönelik ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılan anlaşmalar Yetkili Mühendislerin uygulama içinde görev almasını sağlamıştır.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Sanayimizin gelişmesi uluslararası rekabet ortamında kendine yer bulabilmesinde; imalat teknolojileri alanında dünyadaki gelişmelerin izlenmesi ve uygulamaya sokulmasının rolü büyüktür. Küreselleşmenin alabildiğince hız kazandığı dünyamızda Makinalat teknolojileri uygulamalarında meslek içi eğitimin önemi ve gerekliliği, günümüzde işletme organizasyon şemalarında kendine yer bulan, İmalat Mühendisliği kavramının artık Meslek Odaları uzmanlık alanları çalışmalarında kendine bir yer bulması kaçınılmazdır.

* Bu yazı 14 Mayıs 1999 tarihinde Konya'da yapılan "İmalat Mühendisliği ve Makina İmalat Teknolojilerindeki Gelişmeler Paneli"nde Oda Yönetim Kurulu Üyesi Melih Şahin'in yaptığı konuşmadan alınmıştır.

BACA GAZI EMİSYON ÖLÇÜMLERİ ve ANALİZ RAPORU

Çevre Bakanlığının verdiği yetki ile bundan böyle Baca Gazı Emisyon Ölçümleri ve Analiz Raporları Odamız tarafından görevlendirilecek Makina Mühendisleri tarafından da hazırlanabilecek. Oda Yönetim Kurulu aşağıdaki Emisyon Raporu Hazırlama Kurallarının uygunluğuna karar vermiştir.

1. DAYANAK, YÖNETMELİK ve YASALAR

- Çevre Bakanlığının B.19.0.ÇKÖ.0.00.00.00 1406 3368 no' lu Makina Mühendisleri Odası'na yazısı,
- 2872 sayılı 9 Ağustos 1983 kabul tarihli Çevre Kanununun 1 ve 3 üncü maddelerinde öngörülen amaç ve ilkeler doğrultusunda 8,9,10,11,12 ve 13 üncü maddesi,
- 7 Şubat 1993 tarihli 21489 sayılı resmi gazetede yayınlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği
- 5442 sayılı İl İdaresi Yasası,
- TSE Standartları,
- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü,
- 2 Kasım 1986 tarihli 19269 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği,
- İçişleri, Sağlık, Bayındırlık ve İskan, Çalışma ile Çevre Bakanlıklarınca yayımlanan Tebliğ ve Genelgeler,
- Yerel Çevre Kurulu Kararları

2. AMAÇ

İnsan yaşamı için her türlü faaliyet sonucu ortaya çıkan ve atmosfere is, duman, toz, gaz, buhar ve aerosol halindeki emisyonları kontrol altına almak; İnsan ve çevresini hava alıcı ortamdaki kirlenmeden doğacak tehlikelerden korumak; hava kirlenmesi sonucunda ortaya çıkan kamuya ve canlı yaşamına olumsuz etkileri gidermek, bu etkilerin ortaya çıkarılmasını sağlamak için çalışmalar yürüterek kontrol mekanizmaları ile bu tür zararlı etkileri tespit etmek ve yanma verimliliğini kontrol altına tutarak yanma sonucu oluşan gazların emisyon sınır değerleri altına çekilmesini ve yakıt tasarrufu sağlamaktır.

- Baca Gazı Emisyon Ölçümlerinin halen Makina Mühendisleri Odası biriminde görev yapan Odamız teknik görevlileri (Makina Mühendisi) tarafından gerçekleştirilmesini,
- Ölçümü gerçekleştiren teknik görevlilerin teorik ve uygulamalı bir eğitimden geçirilmeleri ve yurt genelinde uygulamaların uyumluluğu açısından bu eğitimin merkezi düzeyde yapılmasını, eğitim sonunda Teknik Görevlilerin sınavdan geçirilerek belgelendirilmesini,
- Oda birimlerince gerçekleştirilecek analizlerin yurt genelinde tek bir rapor formatında olmasını,
- Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği, Çevre Kanunu, Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve bunlara ait yönetmelikler ile diğer mevzuatın merkezi düzeyde derlenerek Oda birimlerine iletilmesini,
- Gaz ölçümlerinin geliştirilerek sürdürülebilmesi ve bilimsellik yönünün artırılması ve komisyonun bu yönde çalışmaların süreklileştirilmesini,
- Baca Gazı Emisyon Ölçümlerinin Odamızca yapıldığının kurum ve kuruluşlara duyurulabilmesi için broşür, afiş ve el ilanlarının çıkarılarak dağıtılmasını,
- İş güvenliği konusunda yaşanan sıkıntuların aşılabilir veya hafifletilebilir için konunun tarafları olan işverenler, sen-

dikalar, üniversiteler ve meslek odalarının üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesini, Makina Mühendisleri Odası olarak yaşanılabilir bir dünya için çevre konusunda gerekli sorumluluğumuzun yerine getirilmesini sağlamaktır.

- Baca Gazı Emisyon Ölçümlerinde kullanılacak olan teknik malzemenin sağlanması (Baca gazı ölçümleri için rbr - ecom JN veya MRU 95/2 D analiz cihazları veya MRU 95/3 - CD analiz cihazları, Partikül - toz- emisyon değerleri Filtre Sisteminde Kütle Konsantrasyonu Prensibi ve Gürültü ölçümlerinde Cel 254 tipinde dijital gürültü ölçüm cihazları kullanılmaktadır.) , örgütümüzde bulunan ölçüm cihaz ve aletlerinin bir envanterinin çıkarılarak Oda merkezine gönderilmesi, çalışmaların belirli bir düzeye gelene kadar Şubeler arasında koordinasyon oluşturulup malzemenin bir merkezden ortak kullanımının gerçekleştirilmesini sağlamaktır. (Bu çalışma bölgesel düzeylerde yapılabilir.)

3. KİMLER RAPOR HAZIRLAYABİLİR ?

Ölçüm yapacaklarda aranan nitelikler;

Yakma tesislerine ait bacada ölçüm yapacak kişilerde aranması gereken bilgi birikimi ve teknik özellikler şöyledir:

- TMMOB Makina Mühendisleri Odasına kayıtlı ve Oda' ya karşı tüm yükümlülüklerini yerine getirmiş Makina Mühendisi olmak,
- Yakma sistemlerinin ait olduğu tesis ünitesi hakkında mesleki eğitim almış olmak,
- Yakıtlar ve yanma konusunda mesleki eğitim almış olmak,
- Baca gazı analiz cihazı kullanma eğitimi almış olmak.
- Baca gazı analiz sonuçlarını yorumlayarak yakma sistemini kontrol altına alan ve yanmayı denetleyen ayarların önerisini sunabilecek düzeyde olmak,
- Baca gazı emisyon ölçümü yapma konusunda eğitilerek sınavdan geçirilmiş ve başarılı olarak "Baca Gazı Analiz Yapma Yetki Belgesi" ne sahip olmak,
- Zorunlu kalmadıkça Oda / Şube teknik görevlileri dışında görevlendirme yapılmayacaktır.

4 EMİSYON ÖLÇÜMLERİ BAŞVURU ŞEKLİ NASIL OLMALIDIR?

- Başvuru yapan firmanın tanıtıcı bilgileri (Adres, İletişim telefonları ve faksları, İlgili kişi veya kişiler vb.) tam ve eksiksiz olmalıdır.
- Ölçümü yapılacak olan ünite veya ünitelerin teknik bilgileri ve etiket değerleri (her ünite için kapasite, imal yılı, saatlik, günlük, yıllık yakıt harcamaları vb.) baca gazı emisyon ölçüm başvurusunda belirtilmelidir.
- Ölçümü yapılacak olan tesislerde kullanılmakta olan yakıt veya yakıtların cinsi belirtilmelidir. (Mümkünse, yakıtın elementel analiz raporu istenerek hangi tip yakıtı kullandığına ilişkin belge veya taahhüt alınmalıdır.)
- Emisyon ölçümü yapılacak baca sayısı belirtilmelidir.
- Yapılacak olan emisyon ölçüm cinsi belirtilecektir. (Baca gazı emisyon ölçümü, Tozlu ölçümü, Baca gazı çıkış hızı, Gaz debisi vb.)
- Firmanın üretimi (üretmiş oldukları ürün veya ürünler) belirtilmelidir.
- Ölçüm bedeli peşin olarak yatırılmalıdır.

ODADAN HABERLER

• TMMOB DANIŞMA KURULU TOPLANDI

TMMOB Danışma Kurulu 15 Mayıs 1999 tarihinde

1. 18 Nisan Seçimlerinin değerlendirilmesi ve TMMOB'nin yeni süreçte yapması gereken çalışmalar.
2. Şube Genel Kurulları için yapılması gereken çalışmalar.
3. TMMOB Çalışma Programı'nın yeniden değerlendirilmesi gündemiyle Ankara'da toplandı. Toplantıya MMO'nu temsilen aşağıda isimleri yazılı Oda ve Şube Yöneticileri ile Oda organlarında görev alanlar katıldı. Oda'dan katılımcıların çoğunluğunun konuşma yaptığı TMMOB Danışma Kurulunda Oda Başkanı Mehmet Soğancı özetle şunları söyledi:

"TMMOB'yi 24. Oda olarak görmeyen MMO, "Birlikte üretmek, birlikte karar almak, birlikte yönetmek" anlayışında olduğu için, TMMOB Danışma Kurulunu önemsemektedir. Bu nedenle bu Danışma Kurulu'na da yoğun katılımı sağlamıştır. Danışma Kurulu toplantıları sıklıkla yapılmalıdır. Danışma Kurulunda çeşitli Odalardan hiç katılımın olmaması ya da birer-ikişer katılımcının olması TMMOB çalışmalarını başansız kılacaktır. TMMOB yönetimi önüne 250.000 kişilik üyenin örgütlenmesinden önce, Oda Yöneticilerini örgütlemek sorununu görev olarak koymalıdır. Burada çalışmalara katkı koymayan Odalardan söz etmek, bunu eleştirmek çok doğru değil. Çalışmalara katkı koymayan Odaların eleştirisini öncelikle, katkı koymayan Odaların TMMOB Yöneticilerine yapmak gerekir, TMMOB Yöneticilerinin temel görevi öncelikle kendi Odalarını TMMOB çalışmalarına katmak olmalıdır. MMO, TMMOB çalışmalarına katkı koymayan Odaları önemsemediğini ifade etmektedir. Seçimler öncesinde TMMOB tarafından başlatılan sürecin TMMOB Yönetimi tarafından sağlıklı işletilmediğini burada söylemek gerekiyor. Şöyle ki; TMMOB'de yönetici düzeyinde oluşturulan Seçimler Komisyonu Ocak ayı itibari ile ön çalışmasını tamamlayarak Birlik Bülteninde yayımlamıştı. Bu ön çalışma perspektifinde biz Oda Danışma Kurulunda seçimler üzerine tartışmalarımızı tamamlayarak seçimlerdeki Oda tavrımızı belirledik ve Oda Bülteninde yayımladık. İKK'lar, Meslek Odaları Platformları Yerel ve Genel Seçimlere ilişkin görüşlerini de muhtemelen bu perspektiften yola çıkarak kamuoyuna sundular. Ancak TMMOB Yönetimi Seçimler Komisyonu çalışmalarını bitirmekten, onu geliştirmekten, böylesi bir çalışmayı sonlandırmaktan öte, seçimlere sadece beş gün kala 13 Nisan'da basın açıklaması yapmakla yetindi. Bu da üyenin TMMOB tavrını öğrenmesinde bir boşluk yarattı. Bu açıklamanın TMMOB seçim komisyonu çalışmalarının

geliştirilmesi ile seçimlerden en az iki ay önce yapılması gerekiyordu. Seçimlerden sonra yayınlanan Birlik Bültenindeki seçim değerlendirmesi üzerine yayınlanan "Yenildik ama kazanacağız" değerlendirmesi de bir talihsizliktir. Bu TMMOB'nin dili olamaz. Seçimlerde TMMOB nasıl yenilmiştir? TMMOB seçimlerde ne olacaktı ki, kazanacaktı? Bilinmelidir ki TMMOB mesleki-demokratik bir kitle örgütüdür. Ülkenin yaşanan kendi meslek alanlarıyla ilgili sorunları ortaya koyan, çözüm önerilerini kamuya sunan bir muhalefet örgütüdür. Ülkede yaşanan tüm olumsuz siyasal-ekonomik olaylara ve oluşumlara karşı üyenin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılmayacağı ön düşüncesi ile ve inatla görevini sürdüren bir muhalefet örgütüdür. Bu nedenle TMMOB yapılan ve yapılacak yerel ve genel seçimlerde görüşlerini ortaya koyar. Yoksa yazıda yazıldığı gibi yenilmez ya da kazanmaz. Bu açıklamanın düzeltilmesi gerekir. TMMOB olarak şimdiki görevimiz nedir? Seçimler ülkede toplumsal belleğin yok edildiği ve aklanmayacak olanların aklanma sürecinin işletildiği bir dönem olarak yaşanmıştır. TMMOB, Türkiye Demokrasi Kurultayı Sonuç Bildirisi perspektifinde çalışmalarını inatla yürütmelidir. Türkiye Demokrasi Platformunun yaratılması ve yürütülmesi şimdi canalıcı görevimizdir. Mühendislik-Mimarlık Kurultayı çalışmaları geliştirilerek sürdürülmesi, önemli bir örgütlenme şekli olarak önümüze konulmalıdır. Yerelerde Ankara Kent Konseyi Girişimi benzeri çalışmalar her ilde yürütülmelidir. 6 ay sonra başlayacak Şube Genel Kurulları ve seçimlerine yönelik olarak demokratların, devrimcilerin birliktelikleri sağlanarak seçim çalışmalarına şimdiden başlanmalıdır.

Kaya GÜVENÇ
Yusuf TEK
Mehmet SOĞANCI
Emin KORAMAZ
Ali Ekber ÇAKAR
Hüseyin ÖZGÜL
Nurten GÜLTEKİN
Cengiz TEKİN
Tahsin AKBABA
Haydar ŞAHİN
Elif ÖZTÜRK
Ekrem KARACA
Etem EROL
Alaaddin LÜLE
Hasan AKALIN
Hasan SINAR
Zeki ARSLAN
Yaşar ÇEVİK
Kamuran BASKIN
Kazım UMDULAR
Remzi ERİŞLER

TMMOB Y.K.Ü
TMMOB Sekreteri
Merkez
Merkez
Merkez
Merkez
Merkez
Merkez
Merkez
Merkez
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.Yed.
Onur Kurulu Ü.
Onur Kur. Y.Ü.
İstanbul Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
İzmir Şb.
Bursa Şb.

Cumhur SANRI
Mahmut TEBERİK
Serhat GİRGİN
R. Erhan KUTLU
Yusuf ÖZTUNÇ
Hasan ESEN
Eyüp SAYDAM
Fatih YAŞA
Servet TEKİN
H. Hüseyin CİHAN
Cemal MERAN
Nadir BİNGÖL

Bursa Şb.
Adana Şb.
Kocaeli Şb.
Eskişehir Şb.
İçel Şb.
Diyarbakır Şb.
Antalya Şb.
Denizli Şb.
Denizli Şb.
Denizli Şb.
Denizli Şb.
Diyarbakır Şb

Hasan AKALIN
Muzaffer OVAUER
Ozan PARLAR
Ömer MELLİ
Hasan SINAR
Zeki ARSLAN
Cemal Taki ŞAHİN
Yaşar ÇEVİK
Kamuran BASKIN
Metin YÜCEL
Refik AKIN
Salim ÇETİNKAYA
Arife KURTOĞLU
Kazım UMDULAR
Gürhan AKDOĞAN
Ali Bülent SETBAŞ
Remzi ERİŞLER
Cumhur SANRI
Mahmut TEBERİK
Serhat GİRGİN
Akın TURAN
Süleyman DEMİRÇELİK
R. Erhan KUTLU
Yusuf ÖZTUNÇ
İlknur ATEŞ
Tufan TELATAR
Nusret KARA
Hakan HAVANCILAR
Hasan ESEN
Eyüp SAYDAM
Ümit BÜYÜKÇEŞMELİ
Mustafa KARAMAN
Hasan DURAK
Fatih YAŞA
Servet TEKİN
Erdoğan KİRİŞ
H. Hüseyin CİHAN
Cemal MERAN
Ali PERİ
Tülay YENER
M. Dinçer ÇELİKER
Nadir BİNGÖL

Onur Kur.
Onur Kur.
Onur Kur.
Onur Kur. Yed.
Onur Kur. Yed.
İstanbul Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
Ankara Şb.
İzmir Şb.
Bursa Şb.
Bursa Şb.
Bursa Şb.
Bursa Şb.
Adana Şb.
Kocaeli Şb.
Kocaeli Şb.
Kocaeli Şb.
Eskişehir Şb.
İçel Şb.
İçel Şb.
Zonguldak Şb.
Zonguldak Şb.
Edirne Şb.
Diyarbakır Şb.
Antalya Şb.
Antalya Şb.
Antalya Şb.
Antalya Şb.
Denizli Şb.
Denizli Şb.
Denizli Şb.
Denizli Şb.
Denizli Şb.
Denizli Şb.
Gaziantep Şb.
MEDAK
MEDAK
Diyarbakır Üye

TMMOB 27 Mayıs 1999
MAKİNA MÜHENDİSLERİ 406
ODASI BAŞKANLIĞINA

15 Mayıs 1999 tarihinde yapılan TMMOB 35. Dönem II. Danışma Kurulu toplantısına merkez ve şube yöneticileriniz ile kitlesel katılım görüşleriniz ve önerileriniz ile Danışma Kurulumuzun daha aktif ve verimli olmasına katkı sağladığınız için Yönetim Kurulunuza ve Şube Yöneticilerine teşekkür ediyoruz.

Yavuz ÖNEN
BAŞKAN

••<t

/ ODA YÖNETİCİLERİ TOPLANDI

TMMOB Danışma Kuruluna katılan Odamızın Merkez ve Şube Yöneticileri 16 Mayıs 1999 tarihinde toplandı. TMMOB Danışma Kurulunun değerlendirildiği toplantıya aşağıdaki yöneticilerle, Denetleme ve Onur Kurulu Üyeleri katıldı.

Kaya GÜVENÇ
İsmet APAK
Yusuf TEK
Mehmet SOĞANCI
Emin KORAMAZ
Ali Ekber ÇAKAR
Hüseyin ÖZGÜL
İ.Ethem ÖZTÜRK
Nurten GÜLTEKİN
Ahmet ENİŞ
Tahsin AKBABA
Haydar ŞAHİN
Elif ÖZTÜRK
Yıldırım ÇAKAR
Alaaddin EKSİN
Ckrem KARACA
Etem EROL
Hasan Tahsin TOKER
Alaaddin LÜLE
Neşet BAŞKUŞ

TMMOB Y.K.Ü.
TMMOB Onur Kurulu
TMMOB Sekreteri
Oda Başkanı
Oda Bşk. Vekili
Oda Sekreteri
Oda Saymanı
Yön. Kur. Üyesi
Yön. Kur. Üyesi
Yön. Kur. Y.Ü.
Yön. Kur. Y.Ü.
Yön. Kur. Y.Ü.
Yön. Kur. Y.Ü.
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.
Denetleme Kur.

••4>

/TMMOB II. Enerji Sempozyumu

TMMOB, 22-23-24 Kasım 1999 tarihinde Ankara, Milli Kütüphane salonunda "2000'li YILLARDA ULUSAL ENERJİ POLİTİKALARI" başlığı altında, Enerji Sektöründeki durumu tartışmaya açıyor.

İnsan yaşamını çok yakından ilgilendiren, ekonomik ve sosyal kalkınmanın vazgeçilmez parçası olan enerji konusunda kamuya hizmet politikalarının oluşturulacağı sempozyuma Odamız Yürütme Kurulunda yer alarak aktif olarak katılmaktadır. Konu başlıklarının bildiri özetlerinin geliş tarihi ve katılımı koşullarının yer aldığı 1. Çağrı Bildirgesi Nisan ayı başında ilgili kişi, kurum ve

kuruluşlara gönderilmiştir.

Çalışmalar planlandığı şekilde devam etmekte olup her yeni gelişmede üyelerimiz bilgilendirilecektir.

Enerji Sempozyumu Yürütme Kurulunda Oda Saymanı Hüseyin Özgül de yer alıyor.

• • •

• Denizli'de Bilim Günleri

Denizli Şubemiz tarafından 5-6-7 Mayıs 1999 tarihlerinde Esnaf Sarayı'ndaki üç ayrı salonda gerçekleştirilen Bilim Günleri'nde; Makina Mühendisliği eğitiminin temel ana bilim dallarından Malzeme, İmal Usulleri, Makina Elemanları ve Konstrüksiyon, Enerji, Isı Tekniği ve Mekanik-Makina Dinamiği konularında 21 tanesi poster bildiri olmak üzere 96 bildiri sunulmuştur.

Etkinliğin açılışına Vali Yardımcısı Mustafa AKDOĞAN, PAÜ Rektörü Prof. Dr. Hasan KAZDAĞLI, Denizli Merkez Müdürü Ahmet SİNKİL, Elektrik Mühendisleri Odası Denizli Şube Başkanı Seyit Ali GÜRİSOY, Mimarlar Odası Denizli Şubesi Başkanı Tahsin BAYAR, İl Çevre Müdürü Ali KORKMAZCAN'ın yanında, öğretim üyeleri ve meslektaşlarımız katılmışlardır. Etkinlik Sekreteri Cemal MERAN'ın açış konuşması ile başlayan etkinlikte Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri kısa bir konser vermişlerdir. Daha sonra söz alan Şube Başkanımız H. Hüseyin CİHAN Oda çalışmalarımız hakkında bilgiler vermiş, bu etkinliğin üniversite ve Odalar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesindeki rolünü anlatmıştır. PAÜ Rektörü Prof. Dr. Hasan KAZDAĞLI da etkinliğin ve Üniversite-Oda Sanayi işbirliğinin önemini vurgulayan bir konuşma yapmıştır. Daha sonra PAÜ Mühendislik Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet YÜKSEL 2010 YILINDA TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİM konulu bir konferans vermiştir.

Bilim Günleri adlı etkinliğe, 29 Üniversiteden ve 5 Kamu Kuruluşundan katılım olmuştur. 16'sı Pamukkale Üniversitesinde öğretim üyesi olmak üzere, 190 kişi gerek dinleyici olarak gerekse bildiri sunarak katılmışlardır. Katılımcılardan 19'u Profesör, 24'ü Doçent, 47'si Yardımcı Doçent olup, geri kalanlar ise Doktor Mühendis, Araştırma Görevlisi, Öğretim Görevlisi ve mühendislerdir.

• • •

/ Konya'da Panel

14 Mayıs 1999 tarihinde Konya'da "İmalat Mühendisliği ve Makina İmalat Teknolojilerindeki Gelişmeler" konulu panel gerçekleştirildi. Prof. Dr. Ali Ünüvar tarafından yönetilen panele Prof. Dr. Mustafa Akkurt, Prof. Dr. Alp Esin, Güngör Avuncan ve Odamız adına Yönetim Kurulu Üyesi Melih Şahin panelist olarak katıldı.

• • •

/ İzmir'de Asansör Sempozyumu

15 Mayıs 1999 tarihinde İzmir'de Elektrik Mühendisleri Odası ve Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubelerince yapılan sempozyumda asansör üretiminde CE işaretlemesi, yönetmelik ve standartlar tartışıldı.

• • •

• Eskişehir Yangın ve Güvenlik Önlemleri Semineri

4 Haziran 1999 tarihinde Eskişehir Şubemizce düzenlenen seminerde katılımcılara;

- Yangının kimyası ve psikolojisi,
  - Önlem, korunma, organizasyon ve yerel yaptırım
  - Eğitim, ekip çalışması ve koordinasyon acil durum planları, özel yönetmelik ve medya
  - Uygulamalar
- konularında uzmanlarca bilgi verildi.

• • •

/ "Mesleğe Hoş Geldin" Kokteylleri

Mesleğe yeni adım atan meslektaşlarımıza çeşitli Şubelerimizce hoşgeldin kokteylleri verildi.

- 21 Mayıs 1999'da Eskişehir Şube'de yapılan kokteyle Oda Başkan Vekili Emin Koramaz katıldı.
- 26 Mayıs 1999'da Zonguldak Şube'de verilen kokteyle Oda Başkan Vekili Emin Koramaz, Oda Saymanı Hüseyin Özgül, Oda Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Elif Öztürk ve Teknik Görevli Ercüment Çervatoğlu katıldılar.
- 11 Haziran 1999'da Ankara Şube tarafından düzenlenen mesleğe hoş geldin kokteyline Oda Yönetiminden Emin Koramaz, A. Ekber Çakar, Hüseyin Özgül, Ethem Öztürk, Elif Öztürk, Ahmet Enis katıldılar.

• • •

/ Bursa Şube Danışma Kurulu Toplantısı

23 Mayıs 1999 tarihinde yapılan Şube Danışma Kurulu toplantısına Oda Sekreteri Ali Ekber Çakar katıldı.

• • •

/Oda Yöneticileri Bursa'daydı

1 Haziran 1999 tarihinde yapılan Bursa Şube Yönetim Kurulu toplantısına TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Kaya Güvenç, Oda Başkanı Mehmet Soğanlı,

Başkan Vekili Emin Koramaz ve Oda Saymanı Hüseyin Özgül de katıldı.

• • •

• EİM-MEDAK toplandı

EİM-MEDAK 29 Mayıs 1999 tarihinde İstanbul'da toplandı. Toplantıya; Oda Yönetim Kurulundan Nurten Gültekin ve komisyon üyeleri Doğan Mahalleli, Tülay Yener, Nazan Şenol, Nühket Özkan ve İstanbul Şube'den Hüseyin Ok katıldılar.

/ LPG Dönüşümü toplantısı

29 Mayıs 1999 tarihinde İstanbul'da Araçlara LPG Dönüşümü yapan firma temsilcileriyle gerçekleştirilen toplantıya Oda Sekreteri Ali Ekber Çakar katıldı.

• • •

/Araçlarda LPG Dönüşümü Kursu

13-14-15 Mayıs 1999 tarihlerinde gerçekleştirilen, Araçlarda LPG Dönüşümü Mühendis Yetkilendirme kursuna 21 kursiyer katılarak belge aldı.

• • •

/ Gap ve Sanayi Kongresi

12.6.1999 tarihinde Adıyaman'da yapılan Gap ve Sanayi Kongresi Düzenleme Kurulu toplantısına :

Emin KORAMAZ
Kırami KILINÇ
Hasan ESEN
İ. Semih OKTAY
Şehmus AĞIRMAN
Hakan SUBAŞI
Kamuran SAMİ
Erol KILIÇKAP
Gurbet ÖRÇEN
M. Ali KAHRAMAN
Cihan TAŞKIRAN
İsmail ODABAŞI
Aydın TEZDİĞ
Veysel TAN
Mısbah MELİK
Hüseyin ARSLAN
Ahmet KOŞAR
Reşat BEHÇET
Hüseyin YILDIRIM
Mehmet AYDIN
A. Haydar ÖZÇİRİŞ
Hüseyin EYĞİ
Şaban GÜNEŞ
Hikmet KAYA
Feremez UCA
katıldılar.

Merkez
İzmir Şube
Diyarbakır Şube
Diyarbakır Şube
Diyarbakır Şube
Diyarbakır Kong. Yür. Kur.
Diyarbakır Kong. Yür. Kur.
Diyarbakır Dicle Ün.
Diyarbakır Tek. Gör.
Diyarbakır Tek. Gör.
Diyarbakır Üye
Batman İl Tem.
Batman İl Tem.
Batman İl Tem.
Şanlıurfa İl Tem.
Mardin İl Tem.
Malatya Üye
Malatya İl Tem.
Adıyaman İl Tem.
Adıyaman İl Tem.
Adıyaman Üye
Adıyaman Üye
Adıyaman Üye
Adıyaman Üye
Adıyaman Üye

• • •

/ Diyarbakır'da İKK Toplantısı

5 Haziran 1999 tarihinde yapılan TMMOB Diyarbakır İKK Bölge Toplantısına TMMOB Heyeti ile birlikte Odamızı temsilen Oda Başkan Vekili Emin Koramaz katıldı.

TMMOB'NE İLETİLEN ODAMIZ GÖRÜŞLERİ

KONULAR	ŞUBE GÖRÜŞLERİ	GÖN.TARİH
Devlet İhale Kanunu	İçel, Bursa, Diyarbakır, Gaziantep	27.04.1998
Mühendislik ve Mimarlık Proje Yarışma Yönetmeliği	İzmir, Bursa	25.05.1998
Mimarlık ve Mühendislik Hizmetleri Şartnamesi	İzmir, Bursa	25.05.1998
İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği - Terimler ve Tarifler	İstanbul, Bursa, İzmir	03.09.1998
Çevre Sağlığı - Kapalı Ortamda Radon Kirliliğine Karşı Alınacak Ted.	Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Eskişehir	03.09.1998
Tekerlekli Tarım ve Orman Traktörleri Tip Onayı	Bursa, Kayseri, İzmir, İçel	27.10.1998
1998 Yılında Girişilecek Yapı İhalelerinde Uy. Bedelin Tere. Kul. Kri.	İzmir	08.12.1998
Tel Halatların, Zincirlerin ve Kancaların Belg. ve iş ile ilgili Yön.	Trabzon, Edirne, Bursa, İçel	16.12.1998
Asansör Yönetmeliği Taslağı	Kayseri, İzmir, Antalya, Edirne, Adana, İçel, Eskişehir, Bursa	23.12.1998
'Etüt Proje Mühendislik Hizmetleri Yeni Birim Fiyatlarının Haz.	Bursa	12.01.1999
Makina Emniyet Yönetmeliği	izmir, Bursa	08.03.1999
TS 8737/Şubat 1991 Yapı Ruhsatı	İzmir, Bursa	19.03.1999
Bayındırlık İşleri Kontrol Yönetmeliği	İzmir, Bursa	22.03.1999
Mesleki Hizmetlerde Sınırötesi Ticaretin Liberalizasyonu	izmir, Bursa	21.05.1999

BASIN AÇIKLAMALARI

İŞ GÜVENLİĞİ ÜZERİNE

BASINA VE KAMUOYUNA

11.05.1999

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftasını (4-10 Mayıs) "kutladık (!)". Hafta dolayısıyla konuya duyarlı kuruluşlarca çeşitli etkinlikler düzenlendi, düzenleniyor. Yöneticiler-İşverenler-İşçiler iş güvenliği konusunda bilgilendiriliyorlar. Haftanın bitmesinden kısa bir süre sonra unutulmaya yüz tutacak bir bilgilendirme bu.

Oysa, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinde temel amaç işyerinde çalışanların sağlığına zarar verebilecek hususların önceden belirlenerek gereken önlemlerin alınması, daha çağdaş ve güvenli bir ortamda çalışmalarının sağlanmasıdır.

Ülkemizde ise konuya duyarlı bazı kurum ve kuruluşların dışında İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği'ne ilişkin köklü çözüm ve sistematik yaklaşımlar görülmemektedir. Ülkemizde genelde iş kazasının unutulmasıyla İş Güvenliği de unutulmaktadır.

"İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü" 1974 yılı koşullarında hazırlanmış olup, gelişen ve değişen teknoloji karşısında yetersiz kalmaktadır. İş kazalarında Avrupa'da birinci, dünyada ise üçüncü sırada yeralmaktayız.

Odamız İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğünde yeralan basınçlı kaplar ve kaldırma makinalarının kontrolü ile ilgili ayrıntılı raporu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkililerine aylar öncesinden iletmiş bulunmaktadır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin iyileştirilmesi; mevzuat değişikliğinin yapılması, işyerlerinde işçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sistemi oluşturulması, İş Güvenliği Mühendislerinin yetiştirilerek devreye sokulması, Devlet denetimlerinin daha nitelikli ve etkin duruma getirilmesi, çalışanların yönetenlerin, işverenlerin İş Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda bilinçlendirilmesiyle sağlanır.

Rakamlarla İşçi Sağlığı Ve İş Güvenliği

Her yıl Mayıs'ın ikinci haftasında "kutlanan (!) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftasında geçen yıl olduğu gibi bu yıl da ne yazık ki sevindirici bir tablo karşımıza çıkmadı. Elimize ulaşan istatistik verileri; iş kazaları ve bu kazalardaki kayıpların tamamını içermediği halde ürkütücü rakamlar ortaya koyuyor. Diğer yandan "iş güvenliği mühendisliği" kavramı ülkemizde henüz uygulamaya geçirilememiş durumda. Bu yazımızda yer alan rakamlar 1997'ye ait. (Aldığımız bilgiye göre 1998 rakamları Mayıs ayı sonunda yayımlanacaktır.)

- 1997'de 98.318 iş kazası ve meslek hastalığı SSK kayıtlarına geçmiştir, iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucunda 1.473 vatandaşımız yaşamını yitirmiştir.
- 4.374 vatandaşımız kazalar sonucunda sürekli iş göremez duruma gelmiştir.
- 1.055 vatandaşlarımız meslek hastalığına yakalanmıştır.
- İş kazalarında yaralanan 7.539 kişi SSK Hastanelerinde 51.618 gün yatmıştır, dolayısıyla 141,5 yıla yakın süre iş zamanı kaybı oluşmuştur. 183.000 kişi ise ayakta muayene ve tedavi edilmiştir.
- İş kazalarının 1997'de yalnızca SSK'ya maliyeti (sürekli iş görememezlikten ve ölüm hak sahip aylığı olarak) toplam 14.077.959.200.000,-TL olarak belirlenmiştir. Kayıp işgünü ile birlikte bu maliyetin ekonomiye yansması çok daha büyük boyutlardadır.
- İş kazaları içinde en büyük rakamı 12.723 ile "düşmeler" oluşturmaktadır. Bunu sırasıyla sıcak bir madde, buhar veya radyasyondan meydana gelen kazalar (6.944), makinaların sebep olduğu kazalar (6.685) ve motorlu taşıt kazaları takip etmektedir.

Ancak SSK istatistikleri kazaların gerçek nedenlerini göstermemektedir. Yukarıda belirtilen ölümlü kazaların hangi nedenlerle (eğitim eksikliği, kişisel koruyucu eksikliği, teknoloji eksikliği ya da işçinin fiziksel ve ruhsal rahatsızlığından mı vb.) meydana geldiğini görememekteyiz.

SSK istatistiklerine göre kazaların % 40,38'i, 1 ile 3 işçi çalıştıran küçük iş yerlerinde meydana gelmektedir. 50'den az işçi çalıştıran yerlerde meydana gelen kazalar, tüm kazaların % 73'üdür. Bu durum küçük iş yerlerinde kazalara karşı çok ciddi önlemler alınması gerektiğini göstermektedir. 5'den az işçi istihdam eden yerlerde işyeri hekimi çalıştırma zorunluluğu olmaması, iş güvenliği ve işçi sağlığı kuralları uygulamalarının denetlenememesi bu sonucun ortaya çıkmasında önemli bir etkidir.

İş kazalarının % 46'sı kıdemleri bir yıldan az olan işçilerin başına gelmektedir. Bu durum iş kazalarının oluşumunda tecrübenin önemini vurgulamaktadır. İş kazalarının % 0,3'ü sakatlanmalarla sonuçlanmaktadır. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının % 73'ü 14-35 yaş grubu işçilerde görülmektedir. Bu durum genç ve çocuk işçi çalıştırmanın yaygın olduğu ülkemizde son derece tehlikeli bir tablo ortaya çıkarmaktadır.

- Ülkemizde iş kazaları ve meslek hastalıklarının % 16'sı ölümlle sonuçlanmaktadır. 1997 yılında iş kazalarının bazı iş kollarındaki dağılımı aşağıdaki gibidir:
- 1997 yılında meydana gelen 98.318 kazanın 6.082'si kömür madenciliği alanında meydana gelmiştir. 154 işçinin kaybedildiği bu sektör, ölümlü kaza sayısında da birinciliğini korumaktadır.
- Dokuma sektörü 5.708 kaza ile kömür madenciliğini izlemekte ancak bu sektörde 1997 yılında ölümlü iş kazası olmadığı görülmektedir. Öte yandan 4.877 kaza sayısı ile üçüncü olan nakliyat sektöründe 246 ölüm olayının meydana geldiğini görmekteyiz. Böylece 1997'de en çok ölümlü kaza nakliyat sektöründe oluşmuş görülmektedir. 1996'da en çok ölümlü kaza inşaat sektöründe meydana gelmiştir.

Meslek Hastalıkları

SSK verilerine göre 1997'de 1.055 meslek hastalığı belirlenmiştir. Bu rakam 1996 yılına göre 60 vaka daha azdır. Ancak ülkemizde meslek hastalıkları konusunda hala hiçbir ciddi çalışma görülmemektedir. Bu alanda ülkemizde veri toplamak büyük bir sorundur. Oysa gelişmiş ülkelerde meslek hastalıkları alanı başlı başına bir araştırma konusudur. Meslek hastalıklarına tanı koymak gelişen teknolojinin yardımı ile artık sorun olmaktan çıkmıştır.

İş Güvenliği Mühendisliği

İş Güvenliği mühendisliği kavramı içinde iş yerlerinde iş güvenliği ve işçi sağlığına yönelik tüm tedbirlerin alınması ve eğitimin verilmesi yer almaktadır. Ülkemizde henüz uygulamada kabul görmemiş bu kavram, gelişmiş ülkelerde iş kazalarının en aza indirilmesinde büyük bir rol oynamaktadır. Odamız, öncelikle İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği yönetmeliklerindeki eksikliklerin giderilmesi yönünde çalışmalarını sürdürmekte ve "iş güvenliği mühendisliği"nin yaşama geçirilmesine çalışmaktadır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Oda Sekreteri
Ali Ekber ÇAKAR

ÇEVRE GÜNÜ ÜZERİNE

BASINA VE KAMUOYUNA

05.06.1999

İlk kez 1972 yılında İsveç'in başkenti Stokholm' de toplanan 'Birleşmiş Milletler (BM) Çevre Konferansında her yıl 5 Haziran' ı 'Dünya Çevre Günü' olarak kutlama kararı alındı. 20 yıl sonra Rio' da düzenlenen 'Yeryüzü Zirvesi'nde çevre sorunları tüm dünyanın ortak sorunu durumuna geldi. Zirve sonrası İklim Değişikliği' ve 'Biyolojik Çeşitlilik' dünyanın gündemine oturdu. Bu amaçla Japonya'nın Kyoto kentinde İklim Zirvesi' toplandı. Yeryüzü Zirvesinde Dünya kaynaklarının sonsuz olmadığı ve tüm insanlığın malı olduğu gündeme geldi. 'Sürdürülebilir Kalkınma' kavramı kabul edildi.

BM Çevre Programı (UNEP) hazırladığı raporlarda, dünya atmosferinde oluşan karbondioksit katmanının her geçen yıl arttığına dikkat çekmektedir. Gelişme uğruna dünyanın akciğerleri konumundaki Yağmur Ormanları'nın yok edilmesi sonucu bazı bölgelerde seller, bazılarında da kuraklık gibi iklim sorunları yaşanmaktadır. Gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler Kyoto İklim Zirvesi'nde karbondioksit emisyonlarını azaltma konusunda bir anlaşmaya varamadı. Sanayi kaynaklı zararlı ve zehirli maddelerin yol açtığı kirlilikler de Birleşmiş Milletler raporlarında yer almaktadır. Gelişmiş ülkeler kendi kamuoyu baskıları sonucunda bu atıkları geliştirmemiş ülkelere pazarlama yoluna giderken, atık mafyası oluşmuş durumdadır. Ayrıca 'yüzyılın enerjisi' diye tanımlanan nükleer enerjinin insanlığın başına bela olduğu ortaya çıktı. BM her gün üç canlı türünün yok olduğunu belirterek yaklaşan felaketin tanımını yapmaktadır.

Ülkemiz bugüne kadar 30 uluslararası sözleşme, 29 bildirme, 15 ikili anlaşmaya imza koydu. Bu anlaşmaların en önemlileri;

- Akdeniz¹ in kirliliğe karşı korunması
- Dünya kültürel ve doğal mirasın korunması
- Avrupa'nın yaban hayatını ve yaşama ortamlarını koruma sözleşmesi
- Ozon tabakasını incelten maddelerle ilgili Montreal protokolü
- Deniz kirliliği sözleşmesi

- Çevre ve kalkınmaya ilişkin Rio bildirgesi
- Tehlikeli atıklar değiş- tokuşu ve denetimi sözleşmesi
- Karadeniz'in kirlenmeye karşı korunması sözleşmesi
- OECD Çevre Bakanları Bildirgesi
- Biyolojik çeşitlilik sözleşmesi' dir.

Yapılan tüm bu anlaşmalara rağmen ülkemizde yapılan yatırımlarda ve üretim sürecinde ekolojik maliyet göz önünde tutulmamakta hatta gelişmiş ülkelerin atıklarının depolandığı ülke konumuna gelmekteyiz. Aşağıdaki örnekler ülkemizdeki karamsar çevre tablosundan küçük bir kesit içermektedir:

- Akkuyu¹ da ve Sinop' ta nükleer santral yapılmaktadır.
- Trakya'da Ergene ve Meriç havzaları aşırı sanayileşme ve fabrika atıklarının gelişigüzel nehirlerle boşaltılmasıyla kullanılamaz durumda. Çevre Bakanlığı, kuruluşları arıtma tesisi kurmaya zorluyor.
- Ege'de Gediz, Büyük Menderes, Küçük Menderes nehirleri de sanayi ve yerleşim birimlerinin atık suları ile yok olma eşğine geldi.
- "Siyanlı Altın" a karşı dokuz yıldır süren Bergama köylülerinin hukuk mücadelesi Danıştay'ın lehlerine karar vermesiyle son buldu.
- Muğla'da bulunan Yatağan, Yeniköy, Gökova (Kemerköy) termik santralleri, Aydın İdare Mahkemesi ve Danıştay kararlarına karşın Bakanlar Kurulu kararı ile çalışmaya devam etti. Dava, Strasbourg İnsan Hakları Mahkemesi'ne gitti.
- Tuz Gölü, Konya'nın evsel ve sanayi atıklarından kullanılmaz halde.
- Sulak alanlar hızla elden çıkarken, beş adet sulak alan Ramsar Sözleşmesi kapsamına alındı.
- Ege ve Akdeniz'de su kaplumbağalarının üreme alanları hızla yok oldu. Yeni bir sektör olarak ortaya çıkan balık çiftliklerinin denizleri kirlettiği belirlendi. Kaçak balık çiftlikleri de hızla arttı.
- Karadeniz otoyolu projesi ile Karadeniz sahilleri yok edilmekte deniz çölleştirilmektedir.
- Fırtına vadisinde yapılmakta olan Dilek-Güroluk elektrik santrali ülkemizin yağmur ormanlarını yok etmektedir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak;

- Çevrenin ve doğal hayatın korunması için her konuda araştırma ve planlama yapılmalıdır.
- Tarım alanlarına sanayi tesisleri kesinlikle kurulmamalı, çarpık kentleşme ve kıyı yağmalamasının önüne geçilmeli, sanayi atıkları kontrol altında tutulmalı, arıtma tesisleri şart koşulmalı ve denetlenmeli, atıklar için geri dönüşüm projeleri ve teknolojileri kullanılmalıdır.
- Ülkemizin enerji politikalarının belirlenmesinde dışa bağımlı olan ve çevreyi kirlüten enerji kaynakları ve teknolojileri değil ulusal kaynaklarımıza dönük yatırımlar ve çevresel etkileri yok denecek kadar az olan enerji kaynakları ön plana çıkarılmalıdır.
- Enerji sektörüne yönelik enerji tasarrufu, dağıtım ve kayıpların azaltılmasını da kapsayacak politikaların belirlenmesinde toplumun tüm kesimlerinin ve konunun taraflarının görüşleri alınarak enerji yönetiminin özerk bir yapıya kavuşturulması sağlanmalıdır.
- Çevre- enerji konularında yasa ve yönetmeliklerin düzenlenmesi, geliştirilmesi ve var olan yasaların uygulanması sağlanmalıdır. Ve bu konudaki kararlarda kurullarda Odamız da yer almalıdır.
- Sanayileşme, enerji gibi konularda atılan adımlar çevre koşullarını yakından etkilemektedir. Bu tür konularda bölge halkının da karar alma süreçlerine katılması şarttır

diyoruz.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Oda Sekreteri
Ali Ekber ÇAKAR

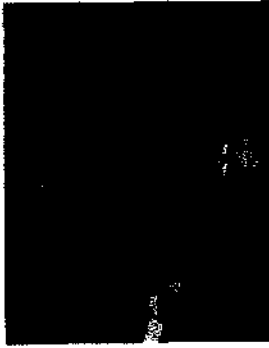

TMMOB • MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

1999 KONGRE-SEMPOZYUM-KURULTAY TAKVİMİ

ADI	TARİH	YERİ	SEKRETERİ	İRTİBAT TEL	İRTİBAT FAX
"Ankara Gerçeği" Semp.	13Mart'99'da yapıldı	Ankara	Aykan Sever	0.312.2313159	0.312.2313165
Kentiçi Ulaşımında Raylı Sistemler Semp.	13Mart'99'da yapıldı	Eskişehir	K. Levent Güler	0.222.2309360	0.222.2313854
Öğrenci-Üye Kurultayı '99	8 Mayıs '99'da yapıldı	Ankara	Ercüment Çervatoğlu	0.312.2313159	0.312.2313165
GAP ve Sanayi Kongresi	25-26 Eylül '99	D. Bakır	Gurbet Örcen	0.412.2246447	0.412.2246447
Ulaşım-Trafik Kongresi	1-2 Ekim'99	Ankara	Neslihan Şenocak	0.312.2318020	0.312.2318022
1. Kalite Sempozyumu	1-2 Ekim'99	Bursa	Mehmet Kartal	0.224.2521190	0.224.2521194
III. Ulusal Ölçümbilim Kongresi	7-8 Ekim '99	Eskişehir	K. Levent Güler	0.222.2309360	0.222.2313854
Makina İmalat Teknolojileri Sempozyumu	14-15 Ekim'99	Konya	Mete Kalyoncu	0.332.3517966	0.332.3530589
Denizli'de Sanayileşme ve Kentleşme Semp.	15-17 Ekim'99	Denizli	Fatih Yaşa	0.2582633638	0.258.2633638
Mühendislik-Mimarlık Eğitimi Sempozyumu	22-24 Ekim '99	istanbul	H. Cahit Cengiz	0.212.2529500	0.212.2498674
VI. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu	5-6 Kasım '99	Bursa	Mehmet Kartal	0.224.2521190	0.224.2521194
IV Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi	4-7 Kasım '99	izmir	Necmi Varlık	0.232.4634198	0.232.4226039
Kaynak Teknolojisi II. Ulusal Kongresi	12-13 Kasım '99	Ankara	Özgür Akçam	0.312.2318020	0.312.2318022
Endüstri-İşletme Mühendisliği Kurultayı	19-20 Kasım '99	Kocaeli	Alpaslan Güven	0.262.3246933	0.262.3226647
Trakya'da Sanayileşme ve Çevre Sem.	11-13 Kasım' '99	Edirne	Diñçer Mete	0.284.2127335	0.284.2313235
IV. Ulusal Kağıt Sempozyumu	26-27 Kasım '99	Kocaeli	Tülin Tosunoğlu	0.262.3246933	0.262.3226647
1. Ulusal Hidrolik Pnömatik Kongresi	3-5 Aralık '99	İzmir	Turgay Şırvan	0.232.4634198	0.232.4226039
TMMOB Sanayi Kongresi '99	9-10 Aralık'99	Ankara	Ercüment Çervatoğlu	0.312.2313159	0.312.2313165

DEVİRİMCİ YAZAR VE OZANLARIMIZI ANIYORUZ

*Akrep gibisin kardeşim,
korkak bir karanlık içindesin akrep
gibi.
Serçe gibisin kardeşim,
serçenin telaşı içindesin.
...
Ve bu dünyada, bu zulüm senin sayende.
Ve açsak, yorgunsak, alkan içindeyse
eğer ve hala şarabımızı vermek için
üzüm gibi eziliyorsak
kabahat senin,
-demeğe de dilim varmıyor ama-
kabahatin çoğu senin, canım kardeşim.*

Nazım Hikmet

...
*Sabahın sekizine doğru, içtikleri
çayların parasını verip çayhaneden
çıktılar. Masmavi göğün altında
ıslak tahtalar tütüyor, çevre
kuvvetli güneşle cam gibi
parlıyordu.
İflahsızları Yusuf başını güneşe
kaldırdı, genzi gıcıklandı. Üst üste
hapşırıdıktan sonra:
- Hak şüüür, dedi.*

Orhan KEMAL

*"Hasretinden prangalar eskittim,
Seni anlatabilmek, seni,
İyi çocuklara, kahramanlara,
Seni anlatabilmek, seni,
Namussuza, haldan bilmez
kahpe yalana,
Ard arda kaç zemheri,
Kurt uyur, kuş uyur, zindan uyurdu,
Dışarıda gürül gürül akan bir dün-
ya,
Bir ben uyumadım,*

Ahmet ARİF

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

Sümer Sk. 36 /I-A Demirtepe-Ankara

Tel : (312) 231 80 23 - 231 31 59 Faks : (312) 231 31 65 e-posta : mmo@mmo.org.tr

İSTANBUL ŞUBE Hüseyin Ağa Mh. Sakızağacı Sk. No: 16 80080 - istanbul Tel:(212)245 03 63 Faks:(212)249 86 74	ANKARA ŞUBE Sümer Sok. 36/1 06440 Demirtepe/Ankara Tel: (312)231 80 20 Faks: (312) 231 80 22	İZMİR ŞUBE Atatürk Cad. 422/5-6 35220 - Alsancak/izmir Tel: (232) 463 41 98 Faks : (232) 422 60 39	ADANA ŞUBE 100. Yıl Bulvarı NO:122 Aldatmaz Apt Asma Kat 01150 Adana Tel: (322) 227 25 44 Faks : (322) 227 32 87	BURSA ŞUBE Elmasbahçeler Mh. Sabunevi Sok. Mühendisler işh. No:19Kat:1 16230-Bursa Tel: (224) 252 11 90 Faks:(224)252 11 94	KOCAELİ ŞUBE Ömerağa Mh. Alemdar Cad. Soydan iş Mrk. No: 34 Kat: 3 D: 100 41300 İzmit/Kocaeli Tel : (262) 324 69 33 Faks : (262) 322 66 47
ESKİŞEHİR ŞUBE Cumhuriyet Mah. Cengiz Topel Cad. Tersel Sok. No.2 Kat: 6/15 Eskişehir Tel: (222) 230 93 60 Faks: (222) 231 38 54	KAYSERİ ŞUBE inönü Bulvarı Yavuz işmerkezi Kat:5 Düvenönü/ Kayseri Tel: (352) 320 47 33 Faks : (352) 320 47 34	ZONGULDAK ŞUBE Gazipaşa Caddesi Sümerbank işh. No:17 67000 Zonguldak Tel: (372) 253 69 64 Faks : (372) 251 89 58	DIYARBAKIR ŞUBE Aliemri 2 Sokak Kalender Apt No:6 Yenişehir-Diyarbakır Tel: (412) 224 64 47 Faks:(412)224 64 47	DENİZLİ ŞUBE Atatürk Bulvarı Eski SSK işhanı Kat:2 Denizli Tel: (258) 263 36 38 Faks: (258) 263 36 38	KONYA ŞUBE Vali izzetbey Cad. Arif Topcuoğlu Sk. No:6/101 Konya Tel: (332) 351 79 66 Faks : (332) 353 05 89
ANTALYA ŞUBE Meltem Mahallesi 3808 Sok. 3. Cad. No: 20/1 Antalya Tel : (242) 237 85 80 Faks : (242) 237 85 82	TRABZON ŞUBE Gazipaşa Mah. Cudibey Mektep Sok. No:1/5 Trabzon Tel: (462) 322 14 77 Faks : (462) 326 39 51	SAMSUN ŞUBE Bahçelievler Mah. Mevlana Cd. Barış Apt. No.5/1 Samsun Tel : (362) 231 27 50 Faks : (362) 231 27 51	GAZİANTEP ŞUBE İncilipınar Mahallesi Nail Bilen Cad. 13. Sok. M. Tahtacı İş Merk. Kat: 2 G.Antep Tel: (342) 230 52 92 Faks : (342) 230 52 92	EDİRNE ŞUBE Talatpaşa Asf. Adil 1 Sit. No: 77 Kat: 2 Ayşekadın / EDİRNE Tel: (284) 212 73 35 Faks:(284)213 32 35	İÇEL ŞUBE Gazi Mah. 1314 Sok. Şimşek Apt. C Blok Yenişehir - Mersin Tel : (324) 327 38 00 Faks : (324) 327 38 00